

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemšijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katol. ukovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vspremena naročnina, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Razpadanje Plojevega kluba.

Na Dunaju se vršijo med jugoslovanskimi poslanci važni dogodki. Poslanci iz Plojevega kluba, ki imajo krščansko-socijalne volilce za seboj, so izstopili iz liberalnega Plojevega kluba ter vstopili v Slovenski klub. Za sedaj so izstopili štirje poslanci: dr. Duličič, Ivaniševič, Perič in Prodan. S tem je narastel Slovenski klub na 22 članov in je pri sedanji razdružnosti v poslaških zbornici postal izmed najmočnejših klubov.

Odločno in neutrušeno postopanje naših slovenskih poslancev za pravice slovenskega ljudstva ni ostalo neopaženo med hrvatskim ljudstvom. Naša katolarnodna organizacija je našla tudi na Hrvatskem odmev in posnemanje. V kraljevini hrvatski je nastala krščansko-socialna stranka prava in istotako tudi v Dalmaciji. Hrvatsko ljudstvo zahteva, da se tudi v politiki upošteva katoliške stališče in da se njega poslance ne družijo z liberalci. Zato je zahtevalo ljudstvo, da njega poslance izstopijo iz Plojevega kluba in se združijo z našimi slovenskimi poslanci. To so tudi storili, ubogali so glas ljudstva, in omenjeni štirje poslanci so že člani Slovenskega kluba.

Kako celo drugače je ta četvorica hrvatskih poslancev ravnala kakor zastopnik ptujsko-ormoškega okraja, dr. Ploj? Ta je bil izvoljen od katoliške strani, in čeprav se je že zelo, da se združi s svojimi ožji slovenskimi tovariši, priklopil se je, ne zmeneč se za mnjenje svojih volilcev, liberalnim tovarišem. S tem je pomagal sicer za nekaj časa liberalizmu na Slovenskem, a sedaj, ko se je vzbudila katoliška zavest tudi na Hrvatskem zelo mogočno, dobil je hud političen udarec. Tovariši, ki so bili skozi tri leta žnjim, so nam povedali, da za nje kot zastopnike katoliškega ljudstva, ni mesta v njegovem klubu. Najnovnejši dogodek, ki se je izvršil na Dunaju, pa obenem jasno dokazuje, da naša stranka ni iz kakih osebnih ozirov delata proti Ploju in njegovemu klubu, ampak iz istega prepričanja kakor štirje izstopniki hrvatski poslanci, namreč ker je Plojev klub le zavjetje liberalcev, ne pa zastopnikov jugoslovanskih narodov.

Ptujsko-ormoški okraj, sedaj je čas, da zopet govoriti odločno besede s svojim poslancem, ki ti je uškočil v tabor, kjer je zbiralnišče jugoslovanskega liberalizma!

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Konec.)

Za tuje so sedaj pripravljeni v Jerihu veliki hoteli Jordan, Gilgal, Bellevue, du Parc, kjer je bilo tudi za nas pripravljeno kosilo in prenočišče.

To kosilo je bilo prava pokora za nas. Juha čisto voden, potem strašno mastno ovčje meso, potem še neko drugo meso, pravili so, da je bilo kamenino. Najboljša je bila še črna kava. Še slabše je bilo s pijačo. Voda je bila mlačna in gosta, kakor svež hruškovce. Vino bi bilo dobro pa so ga nalašč pustili stati celo dopoldne na pekočem solncu, da je bilo kakor krop in še steklenice skoraj nisi mogel prijeti, tako je bila vroča. To so storili nalašč, da bi popili čim manj vina, ker je bilo že naprej plačano. Na dvořišču so imeli v nekem zaboju pivo na ledu, ki se je pa moral posebej plačati. Toda pivo je nevarna reč, še doma si človek lahko ž njim želodec pokvarí, kaj še v dalnjem turškem Jerihu. Ni preostajalo drugo, kakor trpeti žejo in se tolažiti s tem, da bo tudi to minolo.

Po kosilu smo imeli do 3. ure počitek. Strašne ure! Utrjeni smo bili vsi, toda očesa ni bilo mogoče zatisniti. Vročina je bila še v senci huda, da bi lahko človeku možgani zavreli v lobanji, žeja je bila vedno hujša, in povrh še nadležne jerihonske muhe, ki so zelo majhne, pa sitne prav kakor muhe. Mene je mikalo, napraviti majhen izlet v okolico, in si ogledati razvaline starega Jeriha, toda vročina je bila moreča, in povrh za živiljenje nevarno, oddaljiti se od skupine. Svojih kosti le še ne bi rad pustil na jerihonskem polju in svoje mošnje ne beduinom. No, na svetu vse mine, prišla je 3. ura in naložili smo se

Državni zbor.

Po dolgem odmoru se je dne 24. m. m. otvoril zopet državni zbor. Vlada je predložila proračun za leto 1911. Izdatki so proračunjeni na 2780 milijonov kron. Nas zanima najbolj poljedelsko ministrstvo. Izdatki tega ministrstva so proračunjeni na 58 milij., in ako primerjamo to svoto z izdatki drugih ministrstev, vidimo, da je to najslabše od vseh obdarjenih ministrstv. Celo mlado ministrstvo za javna dela dobiva že 100 milijonov.

Važnejše postavke v proračunu za poljedelsko ministrstvo so take-le: Za poljedelski in gozdarski pokuk 1,536.000 K; naravnostno pospeševanje poljedelstva in gozdarstva 6,102.100 K; za statistiko in strokovne informacije 170.000 K; za prenavljanje vino-gradov 400.000 K; za melioracije 4,400.000 K; donesek za melioracijski fond 8,000.000 K; donesek države za povzdrigo živinoreje in vnovčevanje živine 6 milijonov K; za izvrševanje agrarnih postav 534.000 K. V krogih kmečkih poslancev vlada splošna nevolja zaradi tako mačehovske skrbi za poljedelstvo v Avstriji.

Ker pa v kratkem času do novega leta ni mogoče, da bi se rešil cel proračun, se bo dovolil najprej le začasni proračun za prvo polovico prihodnjega leta. Seveda tudi začasni proračun še ni zagotovljen, kajti predlog mora skozi proračunski odsek, a tam se bo nadaljevala slovenska obstrukcija. Vlada si je v svesti te velike nevarnosti, in zato se je začela pogajati s Slovenci.

Ko je finančni minister vložil s posebnim govorom začasni proračun in stalni proračun, se je začela razprava o preskrbi cenih stanovanj za delavskie stanove. Toda več kakor o stanovanjih, se je gorivilo o draginji. V soboto, dne 26. m. m. se je sprejel predlog za preskrbo cenih stanovanj. Novi zakon ima ta-le namen:

Dobrih in zdravih stanovanj tudi na deželi zelo pogrešamo. Kmet, ki nima svojih ljudi, oziroma stanovanja za delavce, jih večinoma za draga plačilo več dobiti ne more.

Zelo velika krivica se godi posestnikom na deželi, da zahtevajo davne oblasti hišno-najemni davek tudi od delavskih hiš. Če je viničarska hiša prosta hišno-najeminskega daveka, zakaj se zahteva potem

zopet na vozove, ki so odleteli z nami proti Jordanu in Mrtvemu morju. Kmalu za vasjo prenehajo zeleni vrtovi, pa smo zopet v puščavi; naokoli sam pesek, le tu in tam kak bodljikav grmiček. V vročem palestinskem solncu se oko silno moti; zdi se vse bližu, pa je neskončno daleč. Po očesu sodeč, bi prišel človek do Jordana peš pol ure, v resnici smo pa v divjem dirjanju dospeli komaj v dveh urah do Jordana.

Kakor venec obdaja zeleno, našim vrbam podobno grmovje in protje Jordansko obrežje; komaj smo se prerili skozi. Obstali smo po priliki na tistem mestu, kjer je bil Jezus krščen. Izmolili smo na glas s solzami v očeh krstno obljubo. Kakšen je Jordan? Po svojih spominih zelo častitljiv, po svoji barvi pa nikakor ni lep, ampak blaten, kakor naša Pesnica ob deževju. Umaže se na svojem dolgem potu od Galilejskega morja skozi mehka tla. Zaupati mu tudi ni. V vodi so prepadi, do 12 metrov globoki, ki te lahko požro. V vročih dnevih ne smeš gologlav v vodo, drugače dobiš solnčarico, in si v nekaterih minutah mrlič. Reklo se nam je, da se lahko kopljemo v Jordunu, ampak tega bi ne priporočal nikomur. Kdor ne zna dobro plavati, se izpostavlja nevarnosti. Ko stopeš v vodo, si takoj do kolena v blatu in si ne moreš nog umiti. Naenkrat se zaslisi trobentanje; odhod je! Potem zmeči na sebe obleko in obutalo na blatne noge, pa hajd na voz! Boljše je, kopati se v Mrtvem morju, kjer je na bregu in v morju le drobno kamenje.

Mrtvo morje, ti starci znanec iz otroških let, sedaj si tu pred nami! S kakim čustvom te naj pozdravimo? Strašno resno si in taka so tudi naša čustva. Tvoja okolica izgleda kakor polje, posuto z mrtvaškimi kostmi. Razen nas ni živega bitja tu, le na severnem obrežju proti Jordanu raste majhno grmičje. Pravijo, da ptiče ne more leteti čez Mrtvo morje; to sicer ni res, ampak ptičev tukaj ni videti, povodne ptice bojda včasih plavajo po njem, pa kmalu izgi-

hišno-najeminski davek od stanovanja poljskega delavca. Dandanes bi lahko še mnogo ljudi živel, in marsikatera obitelj bi si rada zidala stanovanje na deželi, pa zaradi velike draginje delavcev in stavbene gradiva ne more. Da se temu odpomore, se je sprejela v zbornici postava za preskrbo cenih stanovanj, in upanje je, da ji tudi gospodka zbornica pritrdi. Glavni obseg te postave je: Za zidanje in zboljšanje stanovanj v nižjih krogih se bodo ustanovili skladi za preskrbo cenih stanovanj, in država bo prispevala: od leta 1910 do leta 1920 po 6 milijonov na leto v ta namen.

Sklad za preskrbo cenih stanovanj je določen: Za samostalne korporacije, kakor okraji, občine, javne samouprave, zavode, stavbene in dobrodelne zadruge itd. Iz tega sklada se bodo dajala posojila za nakup potrebnih prostorov, za stavbo novih delavskih hiš, ter se bodo tudi že na obstoječih hišah odplačevala. Kot delavska stanovanja veljajo tista, katerih sobe s kuhinjo vred ne presegajo 80 kvadratnih metrov. V celi postavi bodo vlada še izdelala podrobni načrt o izpeljevanju te postave, kar bodo svoječasno poročali. Slovenski poslanci bodo skrbeli, da bo do v komisiji, ki bo razdeljevala omenjeni denar, tudi Slovenci zastopani.

V torek, dne 29. m. m. se je začela razprava o nekaterih predlogih draginjskega odseka, kako bi se preprečila draginja. Sovražniki kmeta zahtevajo, da se odpro meje za tujo živino in se dovoli uvoz tujege, posebno argentinskega mesa. Stališče Slovenskega kluba, ki je proti vsakemu oškodovanju kmečkega stanu, bo zastopal poslanec Roškar.

V teknu zadnjih dnevih so štajerski slovenski poslanci vložili te-tele predloge in vprašanja:

D. R. K. o. Š. e. c. e. je stavil nujni predlog za podporo onim, ki so bili letos poškodovani po toči v okraju Rogatec, Šmarje in Kozje.

D. K. a. r. l. V. e. r. s. t. o. v. ř. e. k. je vložil nujni predlog za po toči poškodovane posestnike v občinah: St. Vid, Razborje v slovenjegraškem okraju, Skale, Topolščica in Šoštanj (okolica) v Šoštanjskem okraju.

D. V. e. r. s. t. o. v. ř. e. k. je stavil tudi interpelacijo na pravosodnega ministra dr. Hohenburgerja glede naravnosti turških razmer pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem. Interpelacija opisuje obširno nezgodno stanje, pod katerim ječi slovensko ljudstvo ra-

nejo. Ribe, ki zaboljajo iz Jordana v Mrtvo morje, takoj poginejo. Na celem svetu ni kaj enakega najti, za zemljeznamstvo je to prava uganka. Leži 394 metrov pod gladino Sredozemskega morja, dolgo je 76 kilometrov ali 20 ur hoda, široko 15 kilometrov ali 5½ ur hoda, globoko je do 399 metrov. Nekateri potopisci pravijo, da je čisto mirno, ker je voda pretežka. Ob našem prihodu je voda precej močno plivala, dasi je bilo mirno vreme. Izgleda pa res kakor kaka raztopljenja kovina ali razlitjo olje. Ima namreč 26 do 28% raznih soli; klor-kalcij povzroča, da izgleda kakor olje, klor-magnezija pa mu daje strahovito ogaven okus. Čudna in hudomušna voda je to. Če se hoče podurniti, se ne moreš, sili te na površje, pač pa ti hoče glavo obrniti dol, noge pa kvišku, in gorje, če dobiš vodo v usta in v čeli. Po kopanju navadno kozha hudo srbi.

Ko smo nekateri čapljali v morju, je zadonel na obrežju gromoviti „Živio“. Tam je stala bajta, kjer se je dobilo grozdje, pa tudi pivo. Tako mogočen je danes promet, da celo na Mrtvo morje doseže evropsko pivo. V tej bajti so tedaj zagnali naši sopotniki tak vrišč. In kaj je bilo? Mož, ki je prodajal tam pivo in grozdje, je bil — Slovenec iz Prekmurskega, njegov tovariš pa Bolgar, torej tudi Sloven. Slovana pač človek povsod najde, čeravno nam nemškutarji vedno trobijo, da s svojim jezikom nikamor ne pridejo.

Od Mrtvega morja vidimo v daljavi proti zapadu Oljsko goro, ki jo razpoznamo po visokem zvoniku ruske cerkve, od vzhodne strani pa gleda preko Jordana gora Nebo, od koder je Mojzes videl sveto deželo, v katero mu ni bilo dano priti.

Solnce je posiljalo zadnje žarke na Mrtvo morje, ko smo se poslovili od njega in se vrnili v Jeriho. Tolažili smo se, da morda zvečer zapihlja hladen veter, kakor je bilo v Jeruzalemu, a motili smo se; vlekel je kuhan veter iz puščave. Doma nas je čaka-

di nemškarskega sodniškega objeta. Zlasti se poziva pravosodno ministrstvo, da ukrene potrebno, da se slovenske izpovede vedno protokolirajo slovenski.

Posl. R o š k a r je vložil nujni predlog, s katerim zahteva od c. kr. vlade hitre in zadostne pomoči za vse, v mariborskem in ljutomerskem okraju v sled raznih ujm pomanjkanje trpeče ljudstvo.

Poslanec P i š e k je dne 26. novembra interpelliral ministra zunanjih zadev zaradi nemških napisov na okrajnih cestah v konjiškem okraju. Zahteval je, ker je celi okraj popolnoma slovenski, da se napravijo kažipoti slovenski. Nemški okrajni zastop s samonemškimi napisi (kažipoti) izziva Slovence.

Dne 27. novembra je stavil poslanec P i š e k nujni predlog za po toči hudo poškodovan občine v konjiškem in slovenjebistiškem slovenskem okraju.

Slovenski klub je sedaj močen in šteje 22 članov. V klub sta stopila novoizvoljena slovenska poslance dr. Verstovšek in Jarc ter hrvatski poslanci dr. Dulibič, Ivaniševič, Prodan, Perič, ki so bili sedaj v Plojevem klubu. Plojev klub šteje samo 13 članov, in še ti so med seboj needini.

Politični ogled.

— Enoten češki klub. Češki poslanci so se združili v enoten češki klub. Predsednik mu je bivši trgovinski minister dr. Fiedler.

— Hrvatski sabor otvorjen in odgoden. V torek, dne 22. novembra t. l. se je sešel novoizvoljeni hrvatski sabor. Ob 11. uri je otvoril sejo starostni predsednik dr. Erazem Barčič, prečitavši kraljev odlok, s katerim je bil sklican sabor. Poslanec Kumičič je obžaloval, da ni tudi Reka zastopana v saboru. Nato je stopil v sabor ban Tomašič in je prečital kraljev odlok, v katrem je izražena nada, da bodo sabor delovali, in da se sestavi v ta namen potreblja večina. Po prečitanju tega odloka je bil sabor odgoden.

— Italija proti Avstriji. Italijanska vlada zahaja 200 milijonov lir za nove trdnjave ob meji. Od te vsote porabijo tri četrtine za utrdbe ob avstrijski meji. Zelo značilno za prijateljske odnose med Italijo in Avstrijo je tudi to, da bo premeščen sedež 4. armadnega zbora iz Genove v Padovo. S tem bodo posadke na avstrijski meji zopet znatno ojačene.

— Novi ruski minister za zunanje zadeve. Te dni je bil imenovan ministrom za zunanje zadeve na Rusku Sergij Dimitrijevič Sasonov. Do sedaj je opravljal te posle Izvozski. Sasonov je menda najmlajši zunanj minister v Evropi, ker ima komaj 45 let. Služil je pri poslaništvu v Londonu, pri Vatikanu je bil 10 let. Sasonov je poročen s sestro žene ruskega ministrskega predsednika Stolypina.

— Angleški državni zbor je razpuščen. Nove volitve, ki bodo tako hude, kakor doslej še nikdar niso bile, -^o bodo vršeče še to zimo. Gre se za uničenje gospodarske zbornice. Volilni boj se je že pričel.

Razne novice.

*** Duhojniške vesti.** Gosp. Alfonz Požar, kapelan v Vojniku, je dobil župnijo Frankolovo. Gosp. Ferdinand Žgank, kaplan v St. Jurju ob juž. žel., je prestavljen za kaplana k Sv. Martinu pri Velenju.

Razpisana župnija. Ker gre dosejanji častiti gospod župnik Anton Kocuvan v pokoj, je razpisana župnija Lembah (patronat nadžupnija Hoče). Prošnje je vložiti do 3. jan. 1911.

Iz politične službe. Bivši državni poslanec in okrajni glavar v Bukovini Franc grof Bellegarde in namestniški tajnik Robert pl. Costa Rossetti sta imenovana za okrajne glavarje na Štajerskem.

la zopet nevžitna večerja mastnega mesa in vino, ki se je zopet celi popoldan kuhalo na solncu. Bali smo se noči, dasi smo imeli že ob 3. uri odriti. En čas smo si kratili noč na dvorišču s kramljaniem in zevanjem, potem smo si poiskali svoje soparno ležišče. O spanju ni bilo govora, vročina huda, žeja še hujša, povrh pa nemir po ulicah. Turki so imeli takrat svoj postni mesec (ramađan), ko celi dan od solnčnega vzhoda do zahoda ne smejo nič jesti, zato pa si ponoči tem bolj privoščijo. Kričali in zabijali so torej celo noč. Zaradi sparine smo si pustili odprtva vrata in okna, ponoči pa je vendar potegnil od nekod tudi hladen veter, ki nam je zapustil v spomin nahod in trganje po udih, ki je pozneje na ladji dobio še novo podporo in še sedaj — vsaj pisatelja teh vrstic — "trgat" v udih spominja na tiste čase.

Zjutraj točno ob 3. uri je bilo vse pripravljeno za odhod. To je bila zmešjava, menda hujša, kakor tista, ko so šli Izraelci iz Egipta. Tema je bila prav egiptovska, arabski kočijaži nimajo luči, vas seveda tudi ni bila razsvetljena. Prerivali smo se skozi voze in iskali svoje voznike, ker smo se morali z istimi voziti kakor prejšnji dan.

Občudovali smo pri tem jezikovno spremnost naših arabskih voznikov. Na enem vozu so se vozili štirje Hrvatje in prejšnji večer so povedali vozniku svoja imena. Drugo jutro je mož res klical vsa štiri hrvaška imena. Mi smo pa dolgo iskali svoj voz, bil je znatno modro pobaran. Zažigali smo žvepljenje in ga napisali našli. Kar osupili smo, ko nam je mož čisto slovenski povedal: "Ne vzamem nikoga drugega." Precej slovanskih besed vjamejo od Rusov, pa imajo tudi nenavadne talente za jezike. Nazadnje smo

* **Iz šole.** Deželni šolski svet je odredil, da se ustanovi v Št. Lenartu v Slov. gor. samostojna trazredna meščanska ljudska šola z nemškim učnim jezikom. 4 razredna ljudska šola v Artičah pri Brežicah je razširjena v 5 razredno. Nastavljeni so: na ljudski šoli pri Sv. Antonu v Slov. gor. kot nadučitelj tamošnji stalni učitelj in začasni šolski vodja Anton Vogrinec, na ljudski šoli v Kapljih kot nadučitelj tamošnji začasni šolski vodja Ditmar Grösslinger. Stalni so postali: na ljudski šoli v Soboti tamošnji začasni učitelj Albin Siter, na ljudski šoli v Trbovljah tamošnje začasne učiteljice Eleonora Vodušek, Marija Windischer, Štefka Cimperšek in Marija Arzenšek, na ljudski šoli v Poljčanah stalni učitelj v Studencah, Sebastijan Krotky, na ljudski šoli v Lučah tamošnja učiteljska suplentinja Gizela Dominikus, na ljudski šoli v Zibiki tamošnja začasna učiteljica Marija Troha, na ljudski šoli v Središču tamošnja učiteljska suplentinja Alojzija Koemut, na ljudski šoli pri Sv. Tomažu pri Ormožu učiteljska suplentinja pri Sv. Barbari v Halozah, Alojzija Herg. Stalni učitelj Leopold Čulk je prestavljen s Ptujsko gore v Dobrno. Stalni učitelj pri Sv. Vidu pri Ptaju, Ivan Klenovšek, je vstopil v pok. Dež. šol. svet je imenoval učiteljskega kandidata T. Gselmana za provizoričnega učitelja na ljudski šoli v Makolah. Provizorični učitelj na šoli v Šoštanju Miloš Tajnik je imenovan za definitivnega učitelja na isti šoli. Za suplenta na ljudski šoli v Slov. Bistrici je imenovan učiteljski kandidat Jožef Steinberger. Učiteljski kandidat Karl Rumpret je imenovan za učiteljskega suplenta na ljudski šoli Zdole pri Brežicah. Razpisano je mesto učitelja na trirazredni ljudski šoli III. krajevnega razreda v Št. Florijanu pri Doliču, pošta Mislinje. Prošnje do 31. dec. Pri Sv. Bolzenku v Slov. goricah je do 15. dec. razpisana služba učiteljice na tamošnji 2. razredni ljudski šoli. Učiteljski kandidat g. M. Majcen je imenovan za učiteljskega suplenta na ljudski šoli v Hajdinu pri Ptaju.

Iz pošte. Absolvirani realec Karl Binder v Mariboru je imenovan za poštnega praktikanta pri pošti v Mariboru I. Poštar Janez Schwischay v Konjicah je prestavljen kot višji poštar prvega plačilnega razreda v Feldbach. Poštar Emil Schwischay v Ročaški Slatini je na lastno prošnjo prestavljen v Konjice.

* **Plojeva samovala.** Ploj se je na vse moči in z vsemi sredstvi trudil, da je zlezel v letosnjem delegacijskem načinu, kako je prišel Ploj do delegacijskega mandata, in o njegovi prosluli politični značajnosti, s katero ga je izvrševal. Kako daleč sega njegova politična značajnost, se vidi tudi iz tega, da v svojem glasilu "Sloga" izrabljati v svoj prid besede našega cesarja. Pri vspremem delegaciju po našem presvitlom cesarju, se je namreč Ploj močno potrudil, da je bil predstavljen Nj. Veličanstvu. Pri tej priliki se je vršil kratek razgovor, katerega pa Ploj, kakor poroča v "Slogi", dobesedno ne more naznamiti "iz raznih obzirov", najbolj seveda zavoljo tega ne, ker besede ne vsebujejo tiste hvale, katero bobna "Sloga" med svet. Nj. Veličanstvo se je namreč samo pohvalno izrazilo o trudu in delu, ki ga je imel Ploj s svojim poročilom. Tako hvalo pa izreka naš presvitli cesar v svoji veliki učilnosti in dobrotljivosti napram vsakemu poslancu, ki ima kakšno poročilo, in tudi napram drugim. To je bila vsa hvala, ki jo "Sloga" tako gostobesedno in bapat trobi med naše ljudstvo. Odločno moramo oporekat, da se besede našega presvitlega cesarja zlorabljam v osebno povzdigo poslanca, ki se krčevito oprjemje vsakega sredstva, da ne bi utonil popolnoma v političnem vrtincu, v katerega ga je zanesla njegova sebičnost. Kako dobro in premišljeno — po "Slogi" besedah — dela načelnik kluba trinajsterih v korist svojih volilcev in sploh Slovencev, o tem je naš narod že sodil in bo še sodil.

se srečno zbasali na vozove vsi; nihče ni ostal tam, kakor smo pozneje v Evropi, doma morali slišati! A prišlo smo do tiste nesrečne strmine, kjer smo morali prejšnji dan peš navzdol. Za nas ni bilo težavnog, iti navzgor, ampak konji niso hoteli iti naprej niti s praznimi vozovi. To je bila zmešjava, kakor bi hotel biti sodnji dan. Vozniki so vpili, biči žvižgali, kolesa škrpala, mi se smukali med vozovi, prvi vozovi so gori na hribu srečali beduine s kamelami. Kakor pošasti so izgledale v tem te mesnate gore. Beduini in kočijaži so se začeli kregati, beduinski psi lajati in nazadnje puške pokati. Vse se je zmešalo, nismo vedeli, ali so naši vozniki naprej ali zadi, vodnik sam ni vedel, kje so vozniki, oziroma ni hotel vedeti. Na vrhu smo čakali blizu eno uro, pa naših voznikov ni bilo, šli smo peš in napisali vjeli praznega voznika, ki nas je le po sili sprejel, češ, da nismo "njegovi". Tako smo se prerili do pol pota, do gostilne tistega usmiljenega Samaritana, kjer smo našli svoje voznike. Nekaj romarjev pa je res izgubilo svoje voznike in so morali peš v Jeruzalem, celih 7 ur, vozniki pa so šli prazni. Bilo je pač pri tem tudi nekaj arabske golufije. Glavni vođnik, ki je prevzel celo reč, ali dragoman, je ostal lepo v Jeruzalem in postal z nami le svojega hlapca, ki mu ni bilo veliko mar za nas. Oddahnili smo se, ko smo bili okoli 10. ure zopet doma v Jeruzalemu.

* * *

S klep. Tretji izlet je bil k sv. Janezu v gorovju ali Ain Karim, na kraj, kjer je obiskala Marija sv. Elijabeta, in kjer je bil rojen sv. Janez Krstnik. To je zahodno od Jeruzalema in se vozi eno uro. Vas ima

* **Odkrita beseda.** "Slov. Narod" z dne 19. m. piše doslovno, naše politično stališče jasno označuje sliedeče: "Dasi neradi in v svojo sramoto, množano priznati, da je vsa slovenska politika in skoro vsa gospodarska moč na Koroškem v klerikalnih rokah, zakaj posamezni samostojni (to se pravi liberalni) može ne pridejo v poštev. Klerikalizem ima torej na strani skoro vse slovensko ljudstvo." To izjavo "Slov. Naroda" vzamemo z zadovoljstvom na znanje. Saj smo vedno trdili, da liberalizem na Slovenskem nima ugodnih tal, in srečno do tega prepričanja so končno po dolgem občavljanju prišli tudi liberalci.

* **Slov. občine,** pozor! Po pravici se pritožujemo Slovinci, da nam tujci samovoljno pačijo imena naših krajev. Nekaj je seveda kriva tudi naša, pravzaprav občinskih uradov nemarnost in zaniknost. O priliki letosnjega ljudskega štetja se da v tem pogledu popraviti, kar so zagrešili drugi in mi zamudili. Popisati bo treba tudi imena krajev. Kakor bodo vpisana ta imena, tako pridejo v uradni seznamek. Zdaj nam je torej dana prilika, da se za vselej znebimo mnogih, za nas naravnost sramotnih pokvar naših krajev. Občine naj strogo pazijo, da zapišejo za imena krajev samo pristna domača ljudska imena brez vseh, nam doslej vsiljenih tujih pokrov!

Izboljšanja vojakom. Z današnjim dnem je stopilo v veljavo od delegacij dovoljeno izboljšanje plač. Naredniki višje stopinje bodo dobivali od zanaprej dnevno 90 vin., naredniki nižje stopinje 70 vin., žetovodje višje stopinje 70 vin., nižje stopinje 48 vin., korporali višje stopinje 40 vin., nižje stopinje 36 vin., desetniki 24 vin., prostaki 16 vin.

* **Kava** bo dražja. Kava se vsled letosnjega slabih letine podraži v kratkem za 20 vin. pri kg.

* **Izvoz krmil** v Rumunijo zopet dovoljen. Meseca junija leta 1909 je bila rumunska vlada prisiljena, vsled slabe letine prepovedati izvoz krmil. Ta prepoved, ki je veljala pred vsem za seno, slamo in deteljo, se je sedaj odpavila. Povod temu je dala letosnja zelo ugodna letina. Samo pšenice se je pridelalo 17 milijonov hektolitrov več nego lani. Tudi sena, detelje in drugih krmil se je zelo mnogo pridelalo.

* **0 vlogah** na deželni odbor in druga oblastva. Deželnemu odboru prihajajo večkrat razne prošnje zadruž, društev in posameznikov, ne da bi bil naveden v prošnji namen, v katerem se naproša podpora. Marsikdo prosi tudi v isti vlogi podpore v razne slike. V tem oziru opozarjam svoje čitatelje, da je vsaki vlogi na oblastva natančno označiti namen, iz katerega se je vložila prošnja, da je prositi za vsako stvar v posebni vlogi in vsako prošnjo treba podpreti s potrebnimi dokazili in priložiti morebitne načrte, proračune itd. Drugače se prositelju lahko zgodi, da se mu prošnja odbiye navzlič resnični potrebi, ker jo ni zadostno utemeljil, ali pa povzroči oblastvu s svojo nerodno sestavljeni vlogo obilo nepotrebnega dela.

* **Novi studenčni red.** Okrajna glavarstva so poslala na posamezna županstva besedilo novega studenčnega reda, katero se mora pojasniti županom. Glasom tega studenčnega reda morajo občinski odbori izvoliti posebno komisijo, ki mora nadzirati studenče in vodovodne naprave po občini. Studenci s sesalkami se morajo po določilih studenčnega reda očistiti vsako drugo leto. Navadni in plitvi studenci pa se morajo osnažiti vsako leto. Tudi se morajo studenci dobro zadelati, da ne pridejo v pitno vodo škodljive tvarine.

* **Kmetovalci,** pozor! S 1. januarjem 1911 stopi v veljavo nova postavna odredba o varnostnih pripravah pri kmetijskih in drugih strojih. Mlatilnice, domači mlini, vejalnice, stroji za pripravo krme i. dr. morajo biti opremljeni z varnostnimi pripravami, da se preprečijo morebitne nesreče. Kdor ne bo zavaroval strojev, zapade kazni. Natančneje o tem se izve pri županih.

kakih 2000 prebivalcev. Frančiškani imajo velik, trdnjavi podoben samostan in lepo cerkev, kjer je stala po izročilu Caharijeva hiša. Krasni vrtovi in bistra voda dičijo ta kraj.

In tako je bilo končano naše jeruzalemsko bivanje. V petek dne 16. septembra smo se ob 6. uri zjutraj zbrali na jeruzalemskem kolodvoru, še en pogled na Sijon in na Oljsko goro, pa je pozemeljski Jeruzalem izginil našim očem. Okoli 10. ure smo bili že zopet na naši ladji "Tirol", ki nas je odnesla nazaj v domovino.

Videli smo veliko, izkusili mnogo, naučili se marsikaj. Naši liberalci so seveda vihali nosove, češ, čemu to potraata. Resnično, bolj omejenih, bedastih in nazadnjaških ljudi ni, kakor so naši liberalci. Nemškim protestantom liberalci gotovo ne morejo očitati "klerikalizma", in vendar visoko cenijo potovanje v sveto deželo. No, naši liberalci so ostali doma, naj tedaj tisti denar, ki so si ga prihranili ta čas, dajo n. pr. za slovensko vsečilišče, pa bode lepa svota. Ampak oni so med tem popivali po gostilnah, tratili čas po kopališčih, to je po njih nazorih napredno. Pustimo jih! Mi smo pa storili veliko dejanje, stopili smo kot narod na tiste kraje, ki so sveti vsem kristjanom. Zato bodi Bogu hvala, nam pa v versko okrepitev. Končno ne pozabimo, da smo jeruzalemski romarji še naprej v neki zvezzi; če kateri umrje, naj se njegovo ime naznani v časnikih.

Končno še enkrat poudarjam, da te črtice niso smatrati za pravi palestinski potopis, ker tak bi bil za "Slov. Gospodarja" preobširen in nazadnje dolgočasen.

Romar št. 102.

* **Naša organizacija.** Zadnjo nedeljo, dne 27. m. m. so naše politične in nepolitične organizacije zborovale v teh-le krajih: Sv. Martin na Pohorju, Ptuj, Ptajska gora, St. Lovrenc na Dravskem polju, Žetale, Škale, Rajhenburg. Poročila se nahajajo v posameznih okrajih.

* **Za Miklavžev** se pokupi navadno največ vskovrstnih koledarjev. Skoro vsak stan ima dandanes že svoj koledar, ki ga pa ne dobiš lahko za par vin, ker založnik z bog malega natisa ne more pokriti nabavnih stroškov. Edini pri tako imenovanem ljudskem koledarju, pri naši „Družinski praktiki“, ki jo dobri vsak, dokler je še kaj zaloge, za borih 24 vin, je to mogoče, ker se tiska v mnogo tisoč izvodih. Dobite jo pri vsakem trgovcu v mestu ali na deželi, kjer je ni, naj se naroči naravnost pri založništvu „Družinske praktike“ v Ljubljani. Za tako mal denar ne dobite nikjer tako vsestransko ustrezajočega koledarja.

Ljudsko štetje.

Meseca prosinca se vrši po vsej Avstriji uradno ljudsko štetje na podlagi razmer zadnjega grudnega letosnjega leta. Ker so ti podatki podlaga vseh naših kulturnih, gospodarskih in političnih zahtev, je ljudsko štetje neizrecno velikega pomena. Kakega pomena je ljudsko štetje za gospodarstvo in kako se je ravnat v tem oziru, o tem je pisal že „Slov. Gospodar“. Ljudsko štetje pa ima tudi določiti število posameznih narodov in meje, do katerih sega ozemlje teh narodov. Da bi se ne zdela Avstrija preveč slovenska, se šteje – Nemcem na ljubo – po „občevalnem jeziku“, torej po jeziku „ki ga rabimo v navadnem občevanju“. Nemci so ukradli na ta način pri zadnjih štetjih na tisoče slovanskih duš. Ker pa služijo podatki ljudskega štetja vladu za jezikovne postave, za naše Solstvo, za zasedanje uradniških mest itd., je jasno ko beli dan, da hoče dognati vlada v resnicu na rodnot, na materinščino. Zato mora biti naše geslo pri prihodnjem štetju: Z a S l o v e n c a j e i n m o r a b i t i e d i n i o b ē v a l n i j e z i k s l o v e n s k i , če tudi zna in rabi nemščino. Ali mislite, da bodo vpisali Nemci, ki se rede med Slovenci in tudi tisti, ki občujejo radi svojega poklica slovensko, vpisali slovenščino kot občevalni jezik? Nikoli! Zato pa storite tokrat vsi svojo dolžnost, posebno tisti, ki ste odvisni od Nemcev, pokažite svojo ljubezen do materinščine ter zahtevajte, da se vpiše v 13. oddelku popisovalnih pol s a m o s l o v e n s ī n a k o t o b ē v a l n i j e z i k . To velja za vse, ki so v nemških službah, za naša dekleta, ki služijo v nemških mestih, za fante, ki delajo pri nemških mojstribih, ki so zaposleni v nemških rudokopih, tovarnah itd. To pa velja tudi za tiste, ki so v mešanih krajih odvisni od močnejšega nemškega soseda. Ne dajte vplivati na se, če vas je zaslužil telesno, duša je vaša. Naj govorite komisarji, ki bodo prišli štet, se tako sladko, da ne popisujejo narodnosti, temveč občevalni jezik, stojte trdno na svojem stališču ter storite svojo narodno dolžnost. Posebno pazite tisti, ki ste v nemških službah, da ne izpove gospodar za vas samovoljno. Naredba c. kr. ministristva pravi dobesedno: „Števni komisar si naj poskrbi od hišnega gospodarja in p o s a m e z n i k o v . . . podatke, ki so potrebni k zapisu . . .“ Hišni gospodar ima pravico in dolžnost, izpovedati glede občevalnega jezika le za člane svoje rodbine, s l u z a b n i š t o v o p a s e š t e j e m e d t e p o s a m e z n i k e , ki jih omenja naredba in ki morajo izpovedati sami. Naredba naglaša nadalje, da morajo iti komisarji od hiše do hiše in se ne sme vršiti popisovanje po gostilnah, kjer bi imeli različni agitatorji preveč ugodno mesto za svoje nečedne opravke. Ker je potrebno, da morate razumeti komisarja, ako mu hočete pravilno odgovarjati, je samoobsebi umljivo, da morajo biti oni komisarji, ki štejejo Slovence, popolnoma večji slovenščine. In ker morate razumeti, kar se piše v pole, morajo biti pole vsaj slovensko-nemške. S tem zahtevate svoje pravice in ne dajte se vstrašiti, če vam grozi mogoče s par. 30., ki pravi: „Kdor bi se popisovanju izogibal, ali bi sicer ne zadostil svoji dolžnosti, ki mu jo nalaga zakon, zapade kazni od 2 do 40 K ali zaporu do 4 dni.“ Kajti če zahtevate svoje pravice, vas nikdo ne more kaznovati. – Komisarji pa morajo biti nepristranski, oni morajo samo vpraševati, nikakor pa vplivati na ljudi. Pazite, da pišejo vedeni le v popisovalne pole, ne na drug papir, da pišejo s črnilom, da napišejo pri vsaki osebi kot občevalni jezik izrecno „slovenski“ in ne zaznamujejo samo s črticama (.) ali pa da ne napoštejo „detto“ (pomeni: tudi), ker se lahko izprenesti v deutsch (nemški). Vse to se je že dogajalo, torej pozor!

Važno je tudi, da se sme vpisati kot občevalni jezik le eden, nikoli ne dva. Mestom z lastno upravo, kakor so na Štajerskem Gradec, Maribor, Celje in Ptuj, je politična oblast popolnoma prepustila ljudsko štetje, ki se šteje po naznanih listih, ki jih razdeli gospodar strankam v svoji hiši. Tukaj se nam lahko ugrabi na stotine duš. Zato še enkrat poudarjam, da naj vpišejo Slovenci, ki žive v teh mestih v različnih službah, sami svoj občevalni jezik, in sicer slovenski, da niti gospodar hiše, niti stranka ne smeta o tem odločevati. Vsa naša društva v teh mestih naj store svojo dolžnost, naj pouče naše ljudstvo, po štetju pa naj si dobe vpogled v pole, ki je vsakemu dovoljen. Ce najdejo pogreške, naj zahtevajo poprav-

ke od okr. glavarstva, oziroma od magistrata ali dež. namestništva.

Le malo časa nas še loči od pomembnega ljudskega štetja. Ta čas naj porabijo vsa naša društva, da pouče ljudstvo o štetju, o dolžnostih in pravicah vsakega posameznika. Bodisi, da živite doma ali v tuji, bodisi, da ste gospodarji ali podložni, vaš občevalni jezik je in ostane jezik, ki vas ga je učila mati v zibelji, s l o v e n s k i , i n s a m o s l o v e n s k i ! To povejte števnim komisarjem, ki vas vprašajo po občevalnem jeziku, in izpolnili ste svojo dolžnost!

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Umrla je v petek, dne 25. m. m. ob 11. uri zvečer po daljšem bolehanju gospodična Mičica Horvat, trgovska uslužbenka v Cirilovi tiskarni. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 27. novembra ob obilni udeležbi slovenskega občinstva v Mariboru. Vrli Slovenki svetila večna luč!

m **Maribor.** Graška tvrdka za izpeljavo elektročnih podjetij Bruss in dr. pamerava v družbi s posestnikom mariborskoga paromlina Karlem Scherbaumom ter akcijsko družbo tovarnarjev v Ljubnem na Gornjem Štajerskem uporabiti vodno moč Drave nad Mariborom za večjo električno napravo, potom katero bi se za Maribor preskrbela električna sila za posamezna obrtna podjetja in bi naše mesto dobilo tudi boljšo in cenejšo razsvetljavo. Omenjena družba je vložila že tozadevne prošnje na pristojne oblasti, da se ji dovoli izbrati vodno moč te električne naprave od 15.000 do 37.000 konjskih sil. Lokalni ogled za ta projekt se bo vršil od 13. do 16. decembra t. l.

m **Kamnica** pri Mariboru. V enem tednu smo spremili k večnemu počitku Marijino družbenico in tretjerednika. V nedeljo, dne 29. m. m. nas je zapustila vzorna Marijina hčerkica Alojzija Marko. Služila je kot dekla več let pri č. šolskih sestrach v Kamnici ter bila zvesta in natančna, kakor malo takih. Dne 26. m. m. v soboto pa se je preseil v večnost po kratki in silno mučni bolezni v zgledni tretjerednik Anton Mole, blagi stric ugledne Molčeve rodbine. Naj jima sveti rajska večna luč! N. v. m. p.!

m **Puščava.** Kakor se drugod Südmarka vsiljuje in kupuje razna posestva po naši slovenski zemlji, tako je tudi tukaj kupila poprej tako dobro obiskovano gostilno Eicholzerjevo. Od Südmarke pa jo je kupil neki pek, kateri je nekje na Koroškem pekel žemlje. Od tedaj so se razmere v tej, nekdaj priljubljeni gostilni zelo izpremenile. Nedavno sem slišal v tej gostilni hudo zabavljanje zoper duhovnike, katere se je imenovalo farje. Mi prav odločno izjavljamo, da ne pustimo zmerjati naših duhovnikov, ker jih preveč spoštujeamo. Mir je vladal prej v naši župniji, in mir hočemo nadalje imeti. Mi smo in ostanemo odločni Slovenci, vdani veri in svojemu materinemu jeziku. Po tem se mora ravnati vsakdo, kdor živi med nami in od nas. To je prepričanje nas kmetov, in po tem se bomo mi vedno ravnali, drugi pa se bodo morali ravnati.

m **St. Lovrenc** nad Mariborom: (Schillerfeier.) Tukajšnji podružnici Südmarke in Schulferajsta slavili dne 12. novembra Schillerja v gostilni g. Jakoba Novaka. Ob tej priloki so napravili neko beračijo od hiše do hiše v trgu. Beračile so za to vnete gospe in gospodične in pri tem nadlegovalo tudi neude omenjenih društev, ker so menda člani v izpuščanju denarja, npr. ena izmed teh nabiralk k nečlanici ter ji predložila nabiralno polo; ker stranka ni utegnila čitati, je vprašala, zakaj se nabira: „Fir die Šiler“ se ji je odgovorilo. Drugi stranki pa: „Fir arme Šiler“ (za uboge Šolarje). Navada je namreč pri nas, da se v zimskem času nabira za obleko ubogim Šolarjem, in zato so stranke iz usmiljenja do ubogih „Šilerjev“ segle precej globoko v žep, in tako je bilo mogoče spraviti skupaj lepo svotico, kateri se še celo dopisnik v „Marburger Zeitung“ čudi. Nekateri zatrjujejo, da se bo na brana svota porabil res za uboge Šolarje, drugi zopet, da se bosta omenjeni podružnici polastili nabrnega denarja, da pride s tem prispevkom pri maternih društvih v večjo milost; a tretji govorijo o nemčini veličastnem spomeniku, kateri se baje namerava postaviti onim vsestransko praktičnim nabirateljicam. Da javnost ne bo toliko časa o tej svotici tako na nejasnem, bi bilo pač dobro, da se različna mnenja kmalu pojasnijo.

m **Slivnica** pri Mariboru. Pri občinskih volitvah so zmagali v vseh treh razredih Slovenci. Dosegaj je bila občina v nemških rokah. Boj je bil zelo hud, a naši možje so se vrlo držali. Slava jim!

m **V Orehovi vasi** pri Slivnici se je začelo te dni drenažirati, kar bode za dotične posestnike velike koristi, da se osušijo premokri travniki. Poslaneo Pišek je izposloval dejelno in državno podporo, kar je zopet lep dokaz, da naši poslanci vkljub obstrukciji mnogo dosežejo.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Nemška šola. Kdo pošilja svoje otroke v nemško šolo? 1. Nemaniči, katerim se ni bat stroškov za nemško šolo. 2. Posestniki, ki tako slabno gospodarijo, pa jih še Südmarka in nemške hranilnice držijo na površju. 3. Nevedni

ljudje, katere so zapeljali zviti agitatorji, Pepeki, Poldeki itd. Kdo pa so agitatorji nemške šole? Ljudje, ki nimajo več svoje volje, ljudje, ki so ovisni od dobrot, ki jim jih Südmarka milostno deli. Neka mati je javila prestop svojega otroka v nemško šolo takole: „Meni ni po volji, da gre v nemško šolo, pa kaj čem, če moj mož če. Jo tako motimo siroto, da ne bo na enem, pa ne na onem kraju nič vedela.“ Ali se ti mož ne sramuješ, da navadno žensko tako pametno čuješ govoriti? Prav ima mati, slovenski otrok se v nemški šoli ne bo nič naučil, najpotrenejših reči za življenje ne bo znal. Nemška šola je za slovenske otroke mučilnica, ubogi otrok se muči in muči, a nič mu ne ostane v glavi. Tak pouk je protinaraven, je stavba na pesek, stavba, ki se prej ali slej gotovo poruši. Edini pravi pot je, najprvo slovenski, potem nemški pouk. Vsako drugo postopanje je napačno, narobe. Ljubi starši, ne mislite, da so glavice vaših šest let starih otrok prazne. Kaj še! Otroci že mnogo vedo; šoli je treba to le urediti, potem pa na podlagi tega nastopati. Kaj naj uredi nemški učitelj v slovenski glavici? Na kaj naj dalje zida? Nemški učitelj ne pozna vas, ne vaših razmer in potreb, on je tukaj tujec, ki nima in ne more imeti prave ljubezni do vas in vaših otrok. Da je to istina, priča dejstvo, da ima nemška šola vsako leto druge učitelje, četudi so veliko bolje plačani, nego naši. Slovenskega otroka, ki je izročen nemškemu učitelju, bi lahko primerjali sejani njivi, katero pa je kmet, ko je seme že kalilo, in so se tu pa tam že pokazale bilki, iz nevednosti ali nalač zopet povlačil ali celo oral ter uničil ves prejšnji trud. Jaz mislim, tako neumnega kmeta ni pod milim nebom, ki bi takoj narobe obdeloval svojo njivo. Slovenki starši, zdaj pa posimlite, kako brez pametno ravnate, ako dragocene zaklade, ki počivajo v glaviceh vaših otrok, na tako surov način uničujete in teptate z lastnimi nogami. Da bi vas kmalu srečala pamet!

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Naše županstvo nam je še vedno dolžno odgovorovači občinske tehnice, za katero mora baje plačevati okrog 65 K direktno dače, a za katero je občina v letu 1909 izkazala le 295 K 32 vin. dohodkov. Mi danes še enkrat ponavljamo, da se oboje ne more strinjati; mogoče je edino le, da, če je dača po pravici odmerjena, potem je imela obč. tehnica 4000 do 5000 K dohodkov več, ali pa je občinski urad odgovoren davkoplačevalcem, ker morajo ti po krivici plačevati previšoko direktno dače za občinsko tehnico. Slavni občinski urad naj nam to zadevo razjasni, če ne smo prisiljeni, povprašati na višje mesto.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Čudno dolgo potrebuje naše okrajno glavarstvo, da reši kratek rekurz proti volnemu imeniku za Šentlenartske občinske volitve! Ali morajo že res naši poslanci pri vsaki oblasti posredovati. Radovedni smo sploh na rešitev tega rekurza, posebno kar se tiče občinske tehnice, za katero je občina v letu 1909 izkazala 295 K 32 vin. dohodkov, a plačuje pa za njo samo direktnega davka 65 K! – Mühlitsch 210.

m **Gočova.** V 46. štev. „Slov. Gospodarja“ je bil tudi dopis od Sv. Lenarta v Slov. gor. radi Šulferajnske šole. V istem je dopisnik opozoril zlasti na rupreško župnijo, češ, da pride iz iste največ mučenec v to ponemčevalnico. Je že res: kajti samo iz naše občine jih imajo kakih 10! Toda protiagitacija?! Glej gospod dopisnik dotičnega članka: Iz Gočove pošiljajo svoje otroke v Šulferajnsko šolo edino le pristaši narodno-napredne liberalne stranke, to je one stranke, katera ima na slov. Štajerju patent na svojo narodnost. Kaj pomaga torej tu agitacija? Posebno od strani teh preklicanih klerikalcev? Ako je že sam generalizimus Kukovec iz Celja izdal povelje: več nemčine v šole, kaj naj potem počno podloži častniki? Ali naj morda komandirajo proti najvišjemu povelju? Posebno, ako so tako vneti za pristne Nemce, kakor komandant naših narodno-naprednih liberalcev. In pa: adjutanti prijateljske nemčurske stranke iz Sv. Trojice prihajajo in pribrežijo peš s povelji, kateri se je to zgodilo n. pr. ob času volitev v okrajni zastop; potem prisrčna prijateljska zveza s „Štajerčev“ agenturo Schütz kot priprava za občinske volitve – kaj naj počne general na korporalom konju? Pusti pač in dovoli, da hodijo otroci njegovih podložnih liberalčkov v nemško šolo – vsaj se tam naučijo iste lepe pesmi, katero je on sam prepeval svoj čas pri Sv. Trojici: „Die Wacht am Rhein“. Odklanjam to torej vsako odgovornost za to narodno izdajstvo naših liberalcev. In tako, mislim, je tudi pri drugih otrocih, kateri hodijo iz ruperške župnije v nemško šolo. Liberalec, Štajerčianec, nemčur je najnovejša trozvezca; njeno geslo pa je: brezverstvo in narodno izdajstvo. – Gočovec.

m **Slov. Bistrica.** Dne 20. m. m. se je uprizorišča tukaj Šalogra „Črevljar“. Pri tej priloki so pokazali naši vrali mladenci, da znajo tudi kaj, če je treba. Igra je v obče veselje zelo izvrstno izpadla. Začetek je bil dober, le tako naprej!

m **Sv. Martin** na Pohorju. Pretečeno nedeljo je priredilo tukajšnje Kršč. soc. izobr. društvo veselico s petjem in predavanjem. Prijetno nas je iznenadilo petje moškega kvarteta. A moški kvartet in na Pohorju . . . To bo najbrž tiskovna pomota! In vendar ni; kajti tudi v naših hribih se dela dan. Malo je pevskih zborov po naših selskih župnjah, ki bi se mogli ponašati s tako lepimi glasovi. Vrlim

Za Miklavžev nakup se priporoča slaščičarna

EMAN ILICH,
MARIBOR, Gornja Gospodska ul. 38.

pevcem kličemo: Le pogumno in krepko naprej, da nas boste še večkrat razvesili bodisi v cerkvi bodisi v društvu sobi. — Poučno in šaljivo je bilo predavanje g. kaplana J. Žagarja o zgodovini tuk. župnije. Naša zgodovina sega nazaj v rimske dobe, kakor spričuje več tukajšnjih ohranjenih rimskih spomenikov. Občinstva se je zbral precej, zlasti mladine, želeti bi pa bilo, da bi prihodnjem prišlo tudi več mož. Saj je še bolj prijetno v sobah izobraževalnega društva, kakor pri pijači. Prostor ima izobraževalno društvo krasen. Nekdanja stara šola v kaplanijskem poslopju je popolnoma prenovljena. Nad vratmi se pa blišči pomenljiv napis: "Veri in omiki." Hud udarec je za naše izobraževalno društvo, da odide s 1. dec. gosp. kaplan Žagar. V priznanje njegovih velikih zaslug ga je izvolilo društvo za svojega častnega člena.

m Hotinjavas. Na gestiji Franc Klasinc, posestnika v Hotinji vasi in Ivana Ždolšek, g. stilničarja in mesarja na Ponikvi, nabral je gospod dež. poslanec Jakob Vrečko za hotinjsko požarno brambo 20 kor. za kar se vsem svatom prav prisrčno zahvaljuje požarna brambo Hotinjavas. Obema paroma želimo veliko sreče.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Za tukajšnjo šolarako kubinjo smo sprejeli sledeče prispevke: Družba sv. Cirila in Metoda, 150 K; obražnica hranilnika, 100 K; "Slovenska Straža" v Ljubljani, 50 K; g. dr. Lešnik iz sodniškega poslovanja, 10 K; šentlenartsko učiteljstvo, 10 K; g. Josip Strukelj, knjigovodja, 8 K; g. Joško Petan, odvet uradnik, 1 K. Bog plati! Prihodnjih dalje.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Čebelarska podružnica ima v nedeljo, dne 11. decembra ob 8. uri zjutraj svoj redni občni zbor v gostilni pri Minariču. Vabilo se vsi čebelarji in tisti, ki se za to zanimajo. Predava gospod Juranič.

Odbor m Slov. Bistrica. V nedeljo, dne 4. t. m. ima izobraževalno društvo važno zborovanje, zato pričakujemo obilne udeležbe

Ptujski okraj

p Ptuj. Po dolgem odmoru se je krčevinsko bralno društvo zopet zdramilo in priredilo pretečeno nedeljo dne 27. novembra poučen shod. Navzlic slabemu vremenu se je zbral po večernicah v dvoranu ptujske Cítalnice lepo število ptujskih in najbolj okoliških Slovencev, posebno pa veliko mladenčkov, ki so sledili pozorno poljudnemu izvajaju mladinskega govornika g. urednika Žebota iz Maribora. Obširno je obravnaval gosp. predavatelj predmet: "Zimsko delo bralnih društev": poklicana so, nadomeščevati nam višje in nadaljevalne strokovne šole, širiti splošno izobrazbo, zlasti potom dobrega berila, podajati tupačam tudi kako pošteno razvedrilo po dobrih igrah itd., ki pa nikakor ne smejo postati namen, ampak le sredstvo v dosegu društvenega cilja. Kako potrebna je narodna zavednost posebno v ptujski okolici, pač ni treba obširno govoriti. Končno je gosp. govornik želel, da bi tudi udje domačega bralnega društva nastopali s predavanji, govoriti itd. Ista želja se je kmalu izpolnila: nastopil je domačin, veleposestnik g. Fr. Brencič, ki je obljudil za prihodnji shod strokovno gospodarsko predavanje, nastopila so dekleta kot izvrstne deklamovalke, kakor: Mar. Veronek, Al. Kovačič, Neža in Liza Stole, nastopila je kot govornica Ter. Breznik, da smo se kar čudili, kako lepo, priprosto in vendar tako vzvišeno govorji pri javnem nastopu že prvikrat. Ivanka Horvat je zaklicala dekletom, naj pridno porabljam knjižnico. Nad vse lepo je vspel ta prvi poučni shod, ki je jasno pokazal, kako se pripravo ljudstvo zanima za izobrazbo, zlasti pa tudi prirojeno nadarjenost naše mladine! Želimo le: krčevinsko bralno društvo le krepko naprej!

p Katarinski sejem na Ptiju je bil navzlic ostri zimi zelo dobro obiskan. Slišal si povsod samo slovensko besedo pri kupeh in prodajalcih; pa pravijo, da je Ptuj nemški!! Več uzmovičev so prijeli ta dan.

p Odpadništvo se je na Ptiju že toliko razširilo, da si ti novi protestantje začeno staviti svojo cerkev!

p Ptuj. V nedeljo, dne 4. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v dvorani "Narodnega Doma" v Ptiju okrožni zadružni shod. Dnevni red: 1. Pomen zadružnih okrožij. 2. Volitev predsedstva zadružnega okrožja. 3. Navodilo za poslovanje zadrug. 4. Predavanje "Kmet in draginja", predava nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora. 5. Slučajnosti. — Posojilnice v Ptiju, St. Lovrenc na Dravskem polju, Cirkoveč, Hajdinu, St. Janžu, Ptujski gori, Vurbergu in Spod. Poljskavi, mlekarska zadružna v Spodnji Poljskavi in Strojna zadružna v Cirkoveču naj pošljeno k zborovanju člane načelstva, tajnike, kakor tudi ostale zadružne!

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Lep popoldan smo imeli dne 27. m. m. v bralnem društvu. Zanimivo in poučno nam je orisal preč. g. dr. Kovačič slovensko romanje v Svetu deželu. Primerjal je današnje hitro in netežavno potovanje z nevarnim in zamudnim v starih časih. Naši romarji so šli od doma dne 2. septembra in so bili čez tri tedne zopet doma, leta 1527 pa sta dva frančiškana odpotovala iz Ormoža na velikonočni pondeljek in se vrnila šele na starega leta dan, prestala neštetno nevarnosti, kakor je eden od njiju, pater Gabrijel, popisal. Živo nam je popisal govornik vtise svetih krajev, lastnosti in običaje prebivalcev svete dežele, razmere, ki vladajo tamkaj. Čeravno so tam turške razmere, so pri nas v nekaterih ozirih še slabše; smeli so po mestu glasno moliti, peti slovenske pesmi, nositi slovensko zastavo, a nihče jih ni motil in zasmehoval, kakor delajo to v naši domovini podivljani nemškutarji in liberalci; še Turki so bolj olikan, ker spoštujejo to, kar je drugim sveto. Vspodbudno je bilo slišati, kako tamkajšnji prebivalci odločno branijo in čuvajo svojo vero, svojo domovino, svoje običaje ter teh svetinj ne dajo od nikogar zaničevati. Take odločnosti bi bilo tudi nam Slovencem treba, zlasti še nasproti raznim pritepenim tujcem, ki v svoji predznosti blatijo vse, kar

je slovenskega. Z napeto pozornostjo je nad 200 poslušalcev, med katerimi je bilo zlasti veliko število mladenčkov in deklet, poslušalo zares zanimiv poldrugurni govor. Prisrčna zahvala gospodu doktorju za njegov trud!

p Ptujska gora. Veselica našega Bralnega društva dne 20. novembra se je dobro obnesla. Poslušalci smo bili vsi zadovoljni. Mladi goðci, dobrni peveci, šaljivi igralci so nam delali prijetno zabavo. Splošna naša želja je, da bi jih videli in slišali še večkrat. Pokazalo se je, da se dobijo na Gori izbrane moči, ki nam lahko nudijo še večkrat kaj podobnega. Poštebno je pokazal seveda svojo muzikalno zmožnost g. organist Polič, ki je izvezbal novo gorsko godbo in prejšnji pevski zbor. Naj le pogumno nadaljujejo započeto delo. Bralno društvo naj se pa tudi v drugem oziru oživi in začne zopet delovati, zdaj po zimi je posebno čas za to. Na svidjenje prihodnjic!

p Vurberg. Dne 25. oktobra t. l. je posestniku J. kobo Mesarcu v Grajenščaku pogorela hiša do tal. I a se ni vnela streha sosedove hiše, ki je zavarovana pri banki "Slaviji", se je zahvaliti le štirim pridnim možem gasilcem. In "Slavija" je le radi prošnje, ne sama od sebe, kot je pravil njen tukajšnji zastopnik, poslala 10 K. Te bi se morale razdeliti med vse štiri gasilce. Toda podpora je tukajšnji zastopnik "Slavije" razdelil samo med dva, drugima dvema pa ni nič dal. Zakaj ne? Pa vendar ne zato, ker nista njegova politična prijatelja? Pravičnost mora vladati povsod.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 24. m. m. po 5. uri zvečer, ko je bila že prav tema, smo videli pri Sv. Bolfenk pri Središču, kakor da bi se zelo zablistano. Kateri so bili na prostem, so videli, da se je utrnila zvezda in je padel meteor v Stanetincih, to je Medjumurje tik štajerske meje pri Jastrebcih na tla.

p Žetale. Strašno! Naši liberalci grozijo, da bo zdaj (kdaj neki?) začelo njihovo bralno društvo "delovati". Najpoprej, pravi Berlizgov komi, bodo knjige vpisovali. Koliko jih pač imajo? Bivši njihovi člani pravimo, da jih je zelo, zelo malo. Društvo šteje 21 članov na papirju, in bi dobil vsak član komaj eno knjigo. Govori se, da se je baje izposodilo nekaj knjig iz šolarske knjižnice, za katero so darovali med drugimi tudi č. g. župnik.

p Žetale. Kakor pravi novi knjižnica liberalnega bralnega društva, čevljarski pomočnik Širer Dreček iz Kaučeca, je sklenilo liberalno bralno društvo v Žetalah naročiti tudi — "Štajerca". Se ni čuditi, saj se imenuje društvo tudi "Landwirtschaftlicher Leseverein" in je liberalno, to se pravi, da je v zvezi z vsem, kar je slabega na svetu, torej tudi s "Štajercem".

p Žetale. Umrla je dne 24. novembra najstarejša oseba v župniji, namreč Apolonija Taciga iz Kočic. Rojena je bila leta 1821. N. v. m. p.!

p Žetale. Predavanje "Potovanje po Jeruzalemu in po sveti deželi" je izvrstno izpadlo. Č. g. kaplan nam je govoril o najvažnejših krajinah iz Palestine in nam jih v mnogih slikah s svojim skioptikonom pokazal na steni, da se nam je dozdevalo, kakor bi bili ti kraji v resnicu pred nami. Udeležba je bila obilna. Še večkrat kaj takega! Dobili smo tudi 12 novih članov.

p Žetale. To in ono. Predsednik liberalnega bralnega društva je odložil svoje mesto. Prav je imel. Prvič, to mesto nič ne nese. Drugič ni nobena čast, biti predsednik društva, ki nima skoro nič knjig in časnikov; poleg nekaj gospodarskih časnikov, s katrimi hočejo liberalci pridobiti ljudi, nimajo drugega nič, kot lažnjava in brezverska celjska bratca "Narodni Dnevnik" in "Narodni List". Tretjič ga je menda le sram, podpisovati fehtarije društva, ki pošilja svoje prošnje ali vsaj namerava pošiljati pod naslovom: "Landwirtschaftlicher Verein in Schilttern." Čudite se temu, ko vendar slišite, kako strašni Slovenci so liberalci, namreč gg. učitelji in Berlizg in nekaj njegovih dolžnikov. Pa to je že stara stvar. Liberalec obrača svoj plasc vedno po vetrju. Učiteljem (liberalnim) sedaj iz Gradca komandirajo, da morajo z "Lehrerbundom" držati. Zakaj je že g. predsednik odstopil? Četrtič ga je bilo sram, da bi bil predsednik društva, ki nima članov. Žalostne so razmere pri liberalcih. Izposoditi so si morali imena gg. učiteljev v Gaberju, v rogaški župniji, da so na papirju spravili skupaj — 21 članov. Za predsednika tega imenitnega bralnega društva je zdaj izvoljen vsem dobro znani Simon Potočnik ali po domače Gajski Šimek. Zdaj bo šlo — še bolj nazaj!

p Žetale. Vžigalice "V korist obmejnem Slovencem" se dobijo v trgovini gospe Peterfi. Berlizg jih sicer tudi ima, pa baje samo za č. g. kaplana; če jih drugi zahtevajo, jih liberalni komi Francelj ne da. Zato gremo pa rajši v novejšem času po vžigalicce k gospe Peterfy. Je že tako...

p Kostričnica. Naši nasprotniki si hladijo jezo nad drevjem. V noči od 14. na 15. listopada sta dva škrice napol podžagala velik bor na hribu posestnika g. Marka Ogrizka, da se je potem podrl. Na hribu, kjer je ta bor stal, je vsako leto plapolala slovenska zastava, se je streljalo, zažigalo kres, pele lepe narodne pesmi in se je navduševalo v proslavo slovenskim bratom, sv. Cirilu in Metodu. To je nemškutarje tako grizlo, da so mislili, da so napravili s tem konec, pa se močno motijo. Za naprek vam obljubimo, ako Bog da, še višje bo slovenska zastava plapolala ravno na tem hribu. Vidva ponočnjaka pa glejta, da povrneta posestniku drevesa škodo, ker sta oškodovala drevo, da ni za rabo. — I. K.

p Pri Sv. Kriku tuk Slatine so že dvakrat dekleta "Bralnega" predstavljala ganljivo gledališko igro "Dve materi" v čitalnišču tako izvrstno, da so imenitni gospodje bili prav zadovoljni. Ker se bo igra samo še prihodjo nedeljo, 4. decembra ponovila, zato se domačini in sosedje ujedno vabijo. Navadna vstopnina samo 40 v.

Ljutomerski okraj.

l Križevci pri Ljutomeru. Zmrznil je dne 19. m. m. dñinar Vrbnjak iz Logarovec. Navlekel se je tako "ptujšice", da je ob potu obležal. Pred 14 dnevi so mu zakopali ženo. — V nedeljo, dne 20. m. m. je utonil posestnik Kosi iz Gajšovec, ko je šel domov čez Ščavnico. Na brvi se je spodrsnil ter padel v narasli potok. Žena, ki mu je šla nasproti, je videla nesrečo, a rešiti svojega moža ni mogla. Rajni je zapustil več nepreskrbljenih otrok.

l Gor. Radgona. Poročil se je dne 23. m. m. gospod Alojzij Kurnik z gdč. Pepco Hauserjevo iz Gorenec. Mlademu zakonskemu paru mnogo sreče in blagoslova!

l Ljutomer. Podporno društvo Franc Jožefove šole v Ljutomeru ima v nedeljo, dne 4. decembra, popoldne ob 3. uri v šoli svoj občinski zbor z običajnim vseodrom. Pridite vse člani.

l Ljutomer. Bralno društvo za Ljutomer in okolico priredi v udeležbo dne 4. decembra zvečer "tombolo", v gostilni g. A. Vaupotiča. Zacetek ob 6. uri zvečer. K obliini udeležbi vabi

Slovenjgraški okraj.

s Škale. Mlađenci so nas dne 27. novembra presenetili z deklamacijami. Poslušalci nas je bilo lepo število. Zastopani so bili možje in tovariši, tudi dečki so zvedavo privzidigovali svoje glavice. Nežni spol je bil častno zastopan. Z zanimanjem smo sledili pripovedovanju o življenu na ladiji, o morju in njegovih lastnostih, o slovitem mestu Jaffa, o Arabcih. Arabska zunanjost in treznost bi nam še ugajala, a njihova vera, lenoba in beračija naj ostane njim samim, saj vemo, da bodo še dalje neusmiljeno trpinčili svoje uboge živali. Rekli smo: Če so po drugod razmere tako neugodne, ostanemo raje v slovenski domovini. Za njo so nas koncem navduševali prijazni glasovi slovenskih budnic, zvenecih in milih tambaric. Na svidjenje!

Konjiški okraj.

k Konjice. Najemnik "Narodnega Doma" nam je poslal na dopis v zadnji številki našega lista nekaj pojasnil, iz katerih posnamemo sledeče: Odkar ima sedanji najemnik Narodni Dom, v njem še ni nikoli prišlo do pretepa. Za to, kar se godi v obližju Narodnega Doma, gostilčar ne more biti odgovoren, ker zahaja tja ne le gostje iz Narodnega Doma, temveč tudi iz vseh drugih gostiln. Tudi ne odgovarja resnici, da bi 15- do 16letne deklice plesale pozno v noč, in sploh da bi kdo zapil in zaplesal krščanski nauk.

k Kebelj na Pohorju. V zadnji številki "Sloven. Gospodarja" smo brali v članku "Kolera", da so okrog glavarstva po naročilu namestnije izdala na občine mnogo zelo važnih odredb, med katerimi je tudi ta, da morajo občine strogo nadzorovati snaženje studenčev in vodovodov. Brali smo tudi, da morajo biti korita-napajališča oddaljena 10 do 15 metrov od studenčev in vodnjakov. Pri nas je pa ta važna in koristna odredba še popolnoma neznanata, ali pa se vsaj ne izpoljuje. V neki vasi, kjer bivajo župan, dva občinska svetovalca in dva odbornika, torej skoro polovica odbora, so, kar se tiče snage pri pitni vodi, zelo na slabem. Vodnjak in korito za živilo napajati sta popolnoma skupaj, razdelja med njima ni niti eden meter in na okoli je nesnake in blata, da se človeku karabi. Pere se tudi tik vodnjaka, tako, da voda iz perila prav lahko najde pot nazaj v vodnjak. Ali more biti potem takšna voda zdrava in pitna? Nam se zdi, da ne. Še žival bi se pritoževala nad takšno nesnago, ako bi zamogla govoriti, človek bi se pa ne! Opozarjam višje oblasti, posebno pa občino, kateri je sedaj to zauzakano, da se ta nedostatek odpravi. To je na delo za blagor ljudstva! — Sosed.

k Konjice. Novemu stranskemu župniku, prejnjemu našemu kaplangu č. g. Viktorju Pregleju se ikreno zahvaljujemo za njihovo vnožno in požrtvovalno delo v naši organizaciji.

Dekliška zveza.

Celjski okraj.

Celje. Tečaj za nadzorstvo v Celju je obiskoval nad 30 članov nadzorstva zadruž iz okrajev Celje, Rogatec, Šmarje, Vransko, Gornji Grad, Slovenj Gradec, Sevnica, Laško, Kozje, Brežice in Šoštanj. Vesel pojav je, da so se tečaja udeležili zastopniki najbolj oddaljenih zadruž, dočim udeležba iz krogom bližnjih zadruž ni bila takša, kakor bi bilo želelo. V sredo, dne 23. m. m. je otvoril nadrevizor Vladimir Pušenjak tečaj in predaval o dolžnostih nadzorstva v smislu določb zakona, pravil in

di narodno-obrambne družbe „Slovenske Straže“, razni govorniki so še v lepih besedah pozivali k ustanovitvi podružnice, in se je nabralo 30 K za „Sl. Stražo“.

c **Trbovlje.** Kmetje in vi krščanski možje in delavci, ali hočete res pripustiti, da bi vam odslej vladalo in zapovedovalo 7 socijalnih demokratov v občinskem zastopu? Sedanji obč. zastop se je udal rdečkarjem, našo stranko je pa brenil v stran, kakor da bi je ne bilo. Kmetje in delavci, zapomnite si to! Kdor voli dolične kandidate, ki jih vsiljujejo stari občinski svetovalci, je izdajica naše stranke in nima srca za blagor kmeta in delavca. Krščanski kmetje in delavci na noge zoper trboveljske in hrastniške liberalce in socialne demokrate, ki so edini v boju zoper krščansko stranko!

c **Dobrna.** Kmetijska podružnica je imela, kakor je bilo že naznanjeno, dne 11. m. m. prav dobro obiskano zborovanje, pri katerem je govoril gosp. potovalni učitelj Goričan o različnih kmetijskih zadevah. Posebno se je opazilo veliko zanimanje poslušalcev za sadjerejo. Človek bi ne verjel, kolikoga pomena so Kmetijske podružnice za nas Slovence. Že to, da smo združeni stanovska v družbi, ki nam nudi veliko dobro, kakor pouk, časnik: „Gospodarski Glasnik“, podpore za nakup strojev, itd., je velikanskega pomena. Škoda, da se je slovenski kmet tako pozno vzdramil. Stajerska kmetijska družba je imela že davno po nemškem delu in po nemškutarskih mestih in trgi na Slovenskem Štajerju svoje podružnice, a te podružnice so bile in so še deloma danes le strankarske, samo za nemške in nemškutarske „purgarje“. Taka nemškutarska podružnica je bila svoj čas tudi na Dobrni, pa za koga? Za kmeta? ne! Za grajšake: kakor za gosp. Langerja, veleposestnike Orosel, Frohner itd. Za ubogega kmeta se ni nobeden zmenil, k večjemu tisti, kateremu je nosil svoje denarie in svoje blago prav poceni prodal. Danes imamo na Dobrni Kmetijsko podružnico, in glejte, ker so jo kmetje, rekel bi, izsilili, saj so se graški gospodje branili z vsemi silami, hoteli so nas med drugim priklopiti celjski podružnici, je vsa nemškutarska družba na Dobrni tej podružnici sovražna. Naši kmetje, ki „držijo“ s privanjanimi nemškutari, niso pri podružnici, ne obiskujejo predavanja, so vzorni v nazadnjaštvu in ne pomislico, kako se smešijo pred celim svetom s takim postopanjem. Namesto, da bi vsak kmet domačin držal s svojimi rodnimi brati, ki jih veže vera in narodnost, se ti posilinjeni nazadnjaki pajdašijo z zasmehovalci in preganjalec vsega, kar je slovensko. Kedaj, vas prašamo, kedaj se vam bo enkrat v glavi zjasnilo, da boste spoznali, kako grdo delate, da izdajate slovensko stvar. Veselo pozdravljamo možato postopanje naših vrlih poslancev v Gradcu. Ker nam Gradec nikoli ni bil naklonjen, in se je državna podpora, namenjena za povzdigno kmetijstva, razdelila po predlanskem leta skoro izključno le Nemcem, so zahtevali naši poslanci, naj se za slovenski del Štajerske ustvari poseben oddelek, ki bi razdelil državne in deželne podpore, oziroma oskrboval za slovenski del dežele — takoimenovani kulturni odsek. Nemci seveda tega nočejo dovoliti, in poslanci zopet ne odstojijo od svoje pravične zahteve. Kmetje na slovenskem Štajerskem bi morali biti kakor en mož za svojimi poslanci, vsi bi morali biti zapisani v kmetijskih podružnicah, da bi ogromno število kmečkih članov kmetijske podružnice premagalo nemško oholost in krivčnost — in kaj je: brat dela zoper brata, kmet zoper kmeta, naši spodnještajerski kmetje se nočejo v kmetijskih podružnicah združiti v mogočno organizacijo, meniča se bojijo ti nemškutarski podrepniki, da bi nemški sodeželani dobili premašno bogato obložene mize. Svoj čas, ko se kmetje še niso tako zavedli kot danes, se je delila podpora n. pr. za zboljšanje travnikov po 80%, danes dobi ubogi kmet le še kakih 20 odstotkov. Nemški graščaki, veleposestniki in nemškutarski tržani so si stavili lepe hlevne, so si popravljali živino s pomočjo bogatih podpor, danes pa bi kmet le od strani gledal, kako delajo s podporami, ki so njemu namenjene!! Naj te vrstice pomagajo, da se bodo kmetje združili v kmetijskih podružnicah, skupno delovali za svoj prid in napredok, ne pa eden drugemu nasprotovali. „Viribus unitis“ je geslo našega sivilskega vladarja, z združenimi močmi si bomo zboljšali svoj težavn poklic. Da smo še tu, osobito na Dobrni, kot gospodarji svoje slovenske zemlje, komu se imamo zahvaliti? Le složnosti, s katero so naši predniki ljubili svoj kmečki poklic in ga spoštovali in so bili neomajani v sv. veri in ljubezni do slovenskega materinega jezika. Leta 1924 bo 300 let, od kar je slovenski Gajčnik ali Kačnik izročil naše toplice prometu. Pa tuji vpliv je šel mimo slovenskega Dobrčanca, ne da bi mu vzel vero, ne narodnost in tudi ne stanovskega ponosa.

c **Dobrna.** Shod, ki je bil napovedan za nedeljo, dne 27. novembra ob 9. uri zjutraj, se ni mogel vršiti. V soboto je celi dan snežilo, in bilo se je bati, da gg. poslanci ne bodo mogli priti iz Dunaja. In res se je gosp. poslanec Pišek v dveh pismih opravičil, češ, v soboto je še pienarna seja in važno glasovanje. Gosp. dr. Benkovič in Alojzij Terglav sta se pa moralni iz Višnje vesi vrniti v Celje, ker jima je živincu vpešala. Brzojavno sta se opravičila pri volilcih. Mi gospodom poslancem prav nič ne zamerimo. Bo pa drugokrat shod. Naši vrli Šentjoščani pa itak niso prišli v tistem številu, kakor po navadi zaradi slabega vremena. Kako se pa volilci dobrnske občine zanimajo za politiko, se je videlo v nedeljo, kajti vkljub skrajno slabemu vremenu so se zbrali možje volilci v hotelu „Union“ v lepem številu. Na vest, da poslancev ne bo, so se mirno razšli, vpoštevajoč važne

razloge. Kedaj se bo shod vršil, se bo pravočasno naznanilo in prepričani smo, da nas bo tedaj še veliko več prišlo, kot v nedeljo. Poslanci in volilci na gotovo svidene v kratkem!

c **Dobra.** Dne 28. novembra dopoldne je umrl Mihael Stunc. Rojen je bil leta 1826, je torej dne 26. septembra izpolnil 84. leto. Rajni je bil dober gospodar in priljubljen sosed. Leta 1902 je obhajal svojo zlato poroko. N. v. m. p.!

c **Braslovče.** V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ sem čital dopis iz Polzele, v katerem se poroča, da obiskuje več otrok iz naše občine novo nepotrebitno Šulerajnsko šolo na Polzeli. Da bodo pa cenjeni bračni „Slovenskega Gospodarja“ vedeli, kakšni so starši teh otrok, povem na kratko, da so sami liberalci; čitajo razne „Nar. Liste“, in volijo seveda tudi liberalno. „Narodni List“ bo pa še vedno pisal o zavednosti svojih pristašev. Pretežna večina občanov je v taboru Kmečke zvezze, pa niti eden ne pošilja otrok v to mučilnico. Več otrok ima veliko bližje v domačo, še novo, krasno šolo; pa jih starši raje pošiljajo veliko dalje, v bivši oslovski hlev. No, se pač vidi pri liberalcu, kaj mu je za narodnost; marsikateri bi še netesa prodal za „blaženi“ nemški jezik. V tem času so se pa otroci že grozno veliko naučili. Nekoč srečan Deklice iz Šulerajnske šole, ki so me kar obispale z „Guten Tag“. Za njimi pridejo dečki. Ti so se pa kar pridruževali; seveda slovensko, ker nemški ne znajo. Kaj bomo še vse doživel, nam pove prihodnost. Tisti starši, ki pošiljajo svoje otroke v to, naravnost nepotrebitno šolo, naj si zapišejo v svoje trde bučne znani rek: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

c **Gornji Grad.** V naprednih listih vlada neko veliko veselje, ker državni pravdnik ni našel nič tožljivega v besedah, katere je govoril g. nadučitelj Iv. Kele v Novi Štifti o oiju, o maziljenju duhovnikov ter o škofovi solati. Se beleži brez opazke.

c **Nova Šifta** pri Gornjem Gradu. Tukaj se bo obhajal sv. misijon od 8. do 15. decembra. Vodila ga bodo dva gg. patra iz reda sv. Frančiška. Že 22 let ni bilo tukaj sv. misijona. Ta slovesnost ima tem večji pomen, ker je preteklo menda že 350 let, kar se je pričela staviti tukaj prva romarska cerkev, katera je leta 1850 pogorela do tal. Ta jubilej so farani proslavili že s tem, da so omogočili napravo novega gl. oltarja iz marmorja. Oltar je mojstrsko delo znanega umetnika gosp. Iv. Vurnika v Radovljici. Kakor se sliši, je to delo z drugimi napravami, ki so ž njim v zvezi, stalo čez 12.000 K. Žal, da so bile nepremagljive ovire, da bi se oltar v tekodi letu posvetil, na kar so se stanovalci celo poletje veselili.

c **Nova Šifta** pri Gornjem Gradu. Iz Amerike se poroča, da se je tam ponesrečil mladenič Matija Golob, tukajšnji rojak, ki je šele letos poleti šel iskat v novi svet bogastva. Plini v jami so se vneli in napravili mlademu življenju nagel konec. Želja po bogastvu jih mnogo izžene iz domovine ter jih tira v nevarnosti v tujem svetu. Mesto bogastva najde marsikdo nesrečo.

c **St. Vid** pri Grobelnem. Že zadnjič je poročal „Slovenski Gospodar“, da si prilastujejo šentvidski liberalci oblast, poučevati kaplana, kakšen bi moral biti in kaj mu je dovoljeno storiti, če hoče, da bodo ž njim zadovoljni. To se sprevidi zopet iz laži „Nar. Lista“ štev. 45, kjer, kakor pravijo, opozarjajo kaplana najprej mirno, naj se drži svojega reda. Ogledalci so si namreč naprednjaki kaplanovo delovanje od vseh strani, in našli so na njem mnogo madežev, največji je pa neki ta, da smrtno sovraži liberalce. Ubogi kaplan! Kaj ti preostaja drugega, kakor da se poboljšaš, temeljito poboljšaš. Če tega ne storis, potem gorje ti! Pošla jim bo njihova potrebitnost, in začeli bodo metati bombe na tebe. Cemu vtikaš svoj nos v klerikalno bralno društvo in v klerikalno posojilnico? tako namreč milo vzdihujejo naprednjaki. Pa ljube duše, to ni tako, kakor si vi mislite. Če bi ne bilo dovoljeno, ustanavljam bralni društvo in posojilnic, potem bi bilo že zdavno izginilo vse iz St. Vidu, bralno društvo in posojilnica. A da oboje še obstoji, je dokaz, da nima zoper njo nič niti duhovska, niti svetna oblast. Nasprotno, obe oblasti še pospešuje take naprave in jih priporočate. Seveda, kadar se kaj sličnega ustanavlja, bi se moralno po mnemu naših liberalcev prositi najprvo nje za dovoljenje, potem še drugod. In če se sploh kaj ustanovi, bi moralno biti tisto liberalno, ne pa klerikalno. Ker tisti, ki kaj klerikalnega ustanovi in zraven sodeluje, počaže s tem, da sovraži liberalce; tako vsaj zatrjujejo šentvidski nazaj-naprednjaki, in pravijo, da jih kaplan komandira. V čem pa obstoji ta komanda, tega natančneje ne povejo. In če dalje pišejo, da niso oni zaradi duhovnikov na svetu, ampak duhovniki zaradi njih, jim moramo pririditi. Zato tudi vidimo, kako radi zahajajo ob Gospodovih dnevih nekateri k službi božji. Zakaj duhovniki niso za nje zato na svetu, da bi hodili k njihovim sv. mašam in da bi poslušali njihove pridige, ampak zato, da jih napadajo po liberalnih listih. Zaradi tega se tudi ne čudimo, če pri nas vera peša. Saj so tudi gospod zadnjici enkrat povedali, kam pripelje človeka branje liberalnih časopisov, in so navedli za zgled Portugalsko, kjer je bilo zadnji čas vse podivljano. Seveda, če dokaže človek, da liberalci lažejo, jim je ta dokaz zavijanje. In da lahko kaj takega trdijo, privlečejo nekaj na dan, na kar še nihče misli ni. Podpiši se torej drugikrat, dopisnik, da bomo vedeli, s kom imamo opraviti. Zadnjič smo ti povedali, da si „lažnjice najdebelejše vrste“, in to ime se ti menda res zdi častno, ker se do sedaj še nisi potrudil, da bi pisal resnico; zato si ga obdrži še za naprej. Prihodnjic pa zoper lahko napi-

šeš članek v „Narodnem Listu“ o sovražnikih, kakor si v zadnjem; saj je to že navada ljudi, da če česa ne morejo dokazati, potem pa začnejo zmerjati, in so vsega drugi krivi, samo oni so nedolžni, in celo nesramno trdijo, da jih drugi sovražijo. Pa kdo bo také uboge zapeljane revesovražil. Nasprotno, vsakemu se smilijo in vsak jih pomiluje ter jim želi, da bi jih kmalu srečala pamet.

c **Sv. Ema.** Dne 25. novembra nam je gospod potovalni učitelj Pirstinger v prostorih bralnega društva predaval o sadjarstvu. Gospod potovalni učitelj je lastnoročno pokazal, kako se kopijejo Jame in je tudi čisto sam drevlo vsadil. Iz šole gredoči otroci so bili vsi navzoči pri pouku, ker v otročjih mladih srčih ostane največ koristnega za nadaljnjo življenje. Vsa hvala in čast gg. voditeljem, kateri so opozorili otroke na ta važen pouk.

c **Sv. Ema.** V občini Roginska gorca je bil dne 27. novembra t. I. izvoljen županom vrl in odkritosčen mož Stefan Stoč v Virovicah, namesto umrlega prejšnjega župana I. Smeja.

Brežiški okraj.

b **Rajhenburg.** V nedeljo, dne 27. m. m. se je vršil tukaj dobro obiskan okrožni zadružni shod. Po pozdravu zastopnika Zadružne zveze se je izvolilo tukaj okrožno predsedstvo, in sicer kot predsednik I. Potovšek iz Artič, kot podpredsednik M. Kozinc iz Sevnice in kot tajnik M. Cerjak iz Rajhenburga. Shod je sklenil, da se vrši prihodnje leto okrožni zadružni shod v Vidmu. Gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak je obravnaval delovanje nadzorstva, denarno draginjo, tekoči račun, sestavljanje zadolžnic in poročstvo. Po izvajanjih predavatelja se je vnela živahnata razprava. H koncu je gosp. Pušenjak še pojasnjeval vročke sedanje draginje in razpravljal o sredstvih za pospeševanje živinoreje in skupno prodajo živine.

b **Sromlje.** K dopisu v zadnji številki nam počačajo Karol Bahčič, Franc Bahčič, Jožef Ban in Matija Petan, da so bili sicer v preiskovalnem zaporu, ker so bili osumljeni, da so ubili starega Bahčiča, a da se je kazensko postopanje zoper nje ustavilo, ker so popolnoma nedolžni.

b **Pilštanj.** Dne 23. novembra je umrl v deželni bolnišnici v Gradiču gospod Janez Lah, gostilničar na Pilštanju, v starosti 38 let. Šel je v Gradič iskat zdravja, pa je našel mesto zdravja smrt. Zapušča žaluočo ženo in pet majhnih nepreskrbljenih otročičev. Rajni je bil mož, kakor jih je malo najti med gostilničarji. Vsak, ki ga je poznal, ga je moral nehote ljubiti in spoštovali. Hodil je rad v cerkev, in še zadnji čas, ko je že bolehal, je šel še skoro vsaki dan k sv. maši. N. v. m. p.!

b **Smarje** pri Sevnici. Dne 25. m. m. si je grščinski voznik iz Planine, Janez Vrtačnik, zlomil nogo. Misil je stopiti na voz, a ravno v istem času so konji voz premaknili ter mu je spodrsnilo, da je padel pod voz. Prinesli so ga v hišo gosp. Markelna ter takoj poklicali sevniškega zdravnika, da mu je nogo obvezal. Drugi dan so ga peljali domov na Planino.

b **Zdole** pri Brežicah. Opazoval sem pred nekaj dnevi, kako sta šla dva moža po cesti iz krčme Janeza Černoga. Bila sta to Franc Kuhar in Krošl, ki se čutita pristaš liberalne stranke. Med potom pravi glavni junak: „Mi smo tajčarji, mi nismo slovenske smeti; kaj nam kdo more, mi smo mi.“ Stari pregovor pravi: motoščki vkup, remenčki vkup; po novem pregovoru pa nemškutari in liberalci vkup; glica vkup štriba.

b **Kozje.** V vseh krogih zelo priljubljena c. kr. poštna aspirantinja, gdč. A. Camernik, je prestavljena. Pravijo, da je to delo protestantskega advokata dr. Zirngasta. Toda njega ne zadene glavna krivida, temveč nekega bivšega študenta, kateremu dela hujškanje očividno zabavo. Mi si bomo tega gospodeka malo natančneje ogledali, ko pride zopet v našo družbo, in mu svetujemo, naj se rajši briga za se in svojo bodočnost, ljudi pa naj pusti pri miru. Sicer smo primorani govoriti ž njim na tak način, da mu ne bo prijetno.

b **Planinska ves.** Pri občinskih volitvah dne 26. novembra t. I. je zmagala katoliško-slovenska stranka proti Jazbec-Šešerk-Štajercijanski stranki popolnoma. Niti eden Jazbecjev pristaš ni prodril. Večine na naši strani so bile silovite. V II. volilnem razredu 48 proti 7; v II. razredu 18 proti 2; v I. razredu 7 proti 2. Slava zavednim volilcem!

b **Šmarje pri Sevnici.** Redni občni zbor tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva se vrši v nedeljo dne 4. t. m. popoldan po večernicah v kapeljini v Sevnici. Člani, udeležite se ga po no številno.

Vestnik mladinske organizacije.

Trbovlje. Pri nas prirede večkrat naši Orli kako veselico z igrokazom. Vrhunc svoje zmožnosti v tem oziru so nam pokazali v nedeljo, dne 20. nov., ko so nam priredili prvič v novem „Društvenem Domu“ žaloigro umrlega pesnika-duhovnika „Za pravdo in srce“. V tej 5dejanski žaloigri, ki je trajala 3% ure, so izvrstno rešili vsi svoje vloge. Zlasti moramo občudovati vrlega brata Slavko Govejšeka, ki je vodil vso igro in izvrstno rešil vlogo mladega graščaka Erazma, ki se bori z mladeničem Andrejem (br. Jordan) za logarjevo hčer Katarino (gdč. Podrenikovo). Oče Katarine, stari logar (brat Černe) ima na svoji strani vse kmete, ki nočejo več prenašati krije graščakinje Barbare (gdč. Cukljati), matere Erazma, ampak se končno uprejo svoji graščinski gospodi,

da pribore sebi zopet svoje pravice. Vse bi jim šlo po sreči, če bi ne bilo vmes graščakovega oskrbnika Dizma (br. Zupan), ki stori za denar vse in izda kmete. Grajska vojska osvobodi graščakinjo in njenega sina, ki so ju med tem kmetje vjeli, a iz maščevanja, da noče podati Katarina svojega srca Andreju, kmečkemu fantu, ampak dobremu in blagemu Erazmu, sinu graščakinje, zabode Andrej nož v srce svoje ljubljenke Katarine, ki se zgrudi mrtva na tla. Očetova ljubezen do Katarine šele zdaj izbruhne na dan, ko je že vse prepozno. Tako se je končala žalostna igra „Za pravdo in srce“. Dvorana je bila pri tej priliki natlačeno polna, in občna želja je bila, da bi se igra ponavljala, kar se bo najbrže zgodilo.

Sv. Pavel pri Preboldu. Predavanje, ki ga predi Katoliško izobraževalno društvo v St. Pavlu, se je vsled mladeničkega tečaja v Petrovčah preložilo na nedeljo, dne 11. decembra. Na zborovanju, ki bo popoldne po večernicah, bo govoril g. dr. Josip Hohnec iz Maribora o mladinski organizaciji. K obilni udeležbi vabi vse udeležbe v prijatelje društva, zlasti mladeniče, prav uljudno odbor!

Iz celega sveta.

Tepe minister. V Londonu imajo ženske močno organizacijo, ki nastopa najodločnejše za žensko volilno pravico in uprizori za njo večkrat velike demonstracije. Dne 22. m. m. so napadle angleškega ministrskega predsednika Asquita, ko je zapustil parlament. Obkolile so Asquithovo kocijo in pobile s palicami šipe. Policija je zaprla približno 100 demonstrantk. Ostale so se podale pred Asquithovo stanovanje, kjer so demonstrirale, dokler jih ni pregnala policija. Podale so se končno v Whitehal, kjer so se ponovno spopadle s policijo.

Volkovi na Kočevskem. Iz Novih Lazov se poroča, da so se po snegu 18. m. m. pojavili volkovi. Nekki kmet je krmil zgodaj zjutraj konje. Videl je volka, ki je napadel psa, drugi je pa stal blizu z žarečimi očmi. Kmet ves prestrašen je sicer napadol volka z gorjačo, a komaj se je odstranil, se je volk vrnil in odnesel psa. Sledovi volkov so se nato izgubili.

Mlad ženin z 91 leti. V oršovski cerkvi na Ogrskem se je oženil začetkom minolega mes. P. Kondar, bogat kmet, ki je dovršil 91. leto starosti. Svojo mlado ženo je spoznal pri trgovini, v treh tednih se je že z njo poročil. Prvi čardaš je zaplesal pri poroki Kondor s svojo ženo. Drugi dan pa se je napolil z ženo na poročno potovanje v Bukareš. Starce je čvrst in krepak, pred poroko je prepisal velik dal svojega premoženja na ženo. Najstarejši sin Kondorov, ki ima že 70 let, se je na dan očetove poroke zaročil.

Hiše iz stekla. V Pittsburghu v Ameriki se bo začela graditi hiša, nenavadna od zemlje do strehe — hiša iz stekla. Čez 10 let, tako zagotavlja eden prvih tovarnarjev stekla, bodo mnogi ljudje v Ameriki gradili hiše samo iz stekla, ker bodo po svoji trajnosti, lepoti in zdravstvenih prednostih daleč nadkrijevale hiše iz opeke, pa bodo navzlic temu cenejše, nego današnje zgradbe. Posel slikarjev, tapetnikov itd. bo povsem nepotreben. Opeka na strehi bo iz stekla in bo boljše od bijala topilno nego vsaka opeka iz gline. Novim steklenim hišam ne bo mogel nič škoditi niti požar niti vlaga. In kar je glavno — te hiše bodo cenejše, nego današnje, ker se da steklo za zgradbo ne svrhe izdelovati zelo po ceni.

Najnovejše novice.

Posl. Roškar je zastopal včeraj stališče Slovenskega kluba in tisočerih živinorejcev v državnih zbornici. Protestiral je proti uvozu mesa iz Argentinije. Govoril je proti odpravi carine na meji, ker je zmerna carina 30 K prepotrebna, da vreja cene naše živine. Ako se odpravi carina in dovoli nameravani uvoz 33 milijonov kg na leto iz raznih posebnih držav, teda bodo padle cene za našo domačo živilino na takoj nižino, da se živinoreja nikakor ne bode izplačala. Dokazal je tudi s številkami, da redijo mali in srednji posestniki največ živine, in da se reja šele zadnja leta pri primereno zvišani ceni izplača. Poudarjal je nadalje, da je zelo čudno, da se nad draginjo industrijskih izdelkov, katera je mnogo višja, nikdo ne izpodnika. Odklanjal je, da bi zakrivili draginjo živil poljedelci, kar jim podtikajo socialni demokrati. Sicer pa sledi celoten govor po stenografskem zapisniku.

Škof v Trstu bo postal ljubljanski kanonik dr. Karlin.

Maribor. Opozarja se na krasno igro „V znamenu križa“, ki jo priredi Dramatično društvo dne 11. decembra 1910 v Mariboru.

Maribor. Porotne obravnavne. V pondeljek dne 28. novembra so se pričele porotne obravnavne. 18letni Alojzij Kežmann je bil obsojen radi posilstva na 15 mesecev težke ječe. — Jožef Polajzar, 18letni sodarski vajenc iz Novevsi pri Ptaju, je težko poškodoval 76 let starega dñinarja Janeza Vidoviča ter ga oropal 2 K. Zato je dobil Polajzar 4 leta težke ječe. — V tork, 29. nov. je sedel na zatožni klopi Jožef Jagodič, dñinar iz Spodnjega Dupleka. Obtoženi je šel dne 15. septembra 1910 zvečer v družbi drugih fantov na Vurberg kosit otavo. Ko so šli kosi, pojoč veselo pesem, mimo Berlingerjeve hiše, začel je pekovski pomočnik Fr. Horvat metati na fante čez plot kamenje in drva, ne da bi katerega zadel. Jagodič je to izzivanje tako raztgotilo, da je zamahnil s koso skoz plot proti Horvatku ter ga zadel tako nesrečno, da se je Horvat tek čez nekaj trenutkov zgrudil s prezemanim obrazom in vratom ter globoko

rano na prsih, mrtev na tla. Jagodiča so spoznali porotniki krivim, ter je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

Slov. Bistrica. Namesto vožne pošte se bo poština zveza med Slov. Bistrico in kolodvorom južne železnice s 1. dec. t. l. oskrbovala s slovenebistroško železnicou.

Št. Ilj pri Mislinji. Kraju šolski svet priredi v korist šolske mladine tombolo, koja se vrati dne 8. decembra ob 8 uri popoldne v gostilniških prostorih g. Ivana Čas p. d. Jevšnik. Prijatelji šolske mladine se vabijo na mnogobrojni obisk.

Fram. Izobraževalno društvo v Framu vabi uljudno na predavanje, ki je bo imel g. J. Priol v nedeljo po večernicah v društvenih prostorih Odbor.

Svinjski sejem na Dunaju dne 22. nov. 1910.

V početku sejma je bilo 729 alpskih svinj, 5570 ogrskih svinj skupaj 12799 svinj; nasataljenih (katere se pridejo na sejem) je bilo 586 svinj, skupaj torej 1385 svinj. Prodajale so se dobro rejene ogrske svinje od 138 do 138 vin, izvanredno do 137 vin, srednje od 128 do 128 vin, stare in lahke od 120 do 126 vin.; alpske svinje od 120 do 128 v., izvrzene plemenske svinje od 100 do 112 vin, za 1 kg žive teže. Tendenca: Na današnji sejem se je prigalo 368 alpskih vinj več, 30 ogrskih svinj pa manj nego zadnjih. Alpske svinje so se prodajale za 6 do 10 vin. ceneje, ogrske svinje tako kot zadnjih.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 28. novembra 1910.

Na sejmu je bilo 3090 komadov rejene živine, 168 komadov pačne živine in 806 komadov slabe živine; po vrsti 2416 volov, 714 bikov, 850 krav, 24 bivolov, skupaj 4004 komadi živine. Prodajali so se: dobro rejeni voli od 104 do 108 K, srednji od 98 do 102 K, slabški od 84 do 96 K, izvanredno do 120 K; dobro rejeni bikti od 96 do 104 K, srednji in slabški od 84 do 94 K, izvanredno do 76 do 106 K; dobro rejene krave od 90 do 96 K, srednje in slabške od 74 do 86 K, izvanredno do 104 K; dobro rejene bivali od 70 do 80 K, srednji in slabški od 60 do 69 K; ogrska pačna živina od 60 do 92 K; slabška živina od 54 do 72 K za 100 kg žive teže. Tendenca: Na tem sejmu je bilo 707 komadov živine več kakor na zadnjem. Dobro rejena živina se je morala oddajati za 2 do 4 K, srednji in slabški bikti kakor, tudi slaba živina za 4 do 8 K ceneje. V izven se je prodalo 315 komadov živine.

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 24. nov. 1910.

Na sejmu je bilo 868 volov, 179 bikov, 870 krav in 90 telet skupaj 1007 komadov živine. Prodajali so se dobro rejeni voli od 94 do 106 K, srednje debeli voli od 82 do 92 K, slabški od 76 do 80 K, voli namenjeni za pitanje, od 82 do 92 K, dobro rejene krave od 72 do 84 K, srednje debele od 58 do 70 K, sube krave od 46 do 54 K, bikti od 78 do 94 K, mlade dojne krave do 4 teleta od 76 do 90 K, starejše dojne krave od 64 do 74 K, breje krave od 66 do 80 K za 100 kg žive teže. V izven se je prodalo 360 komadov. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 121 telet manj in 201 svinja več nego zadnjih. Cene so ostale nespremenjene.

Listnica uredništva.

Podreda: Gg. take hvale niso ljube. — G. K. J. Bratonski: „Naša Moč“, Ljubljana. — Kamnica: Za širše kroge nerazumljiv. Za to oprostite, da ne moremo objaviti.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

Lep stenski koledar z mariborsko sliko v dveh barvah za leto 1911 je zopet izšel. Gostilne, šole, občinski in župni uradni ga dobivajo brezplačno. Dobiva se samo pri gospodu Ivanu Klincu, typograf, Koroska cesta v Mariboru.

Cene deželnih pridelkov.

Ime pridelka.	Gradec	Maribor	Ceje		Ptuj		Ormož	
			K	v	K	v	K	v
Pšenica	11	25	9	50	12	—	10	—
Rž	8	88	8	—	10	—	9	—
Ječmen	8	68	8	—	9	—	9	—
Oves	8	94	8	50	9	—	9	—
Keruza	7	25	9	—	8	—	7	—
Proso	8	—	7	75	8	—	7	50
Ajda	8	88	7	—	7	60	7	50
Sladko seno	—	—	2	26	3	—	3	—
Kislo	—	—	1	75	2	—	3	—
Slama	—	—	—	—	—	—	2	—
50 kilogramov	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižola	—	—	—	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—
Leča	—	—	—	60	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	68	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	2	50	—	—	—	—
Maslo	—	—	1	80	—	—	—	—
Sploh, svež	—	—	1	70	—	—	—	—
Zelje, kislo	—	—	—	24	—	—	—	—
Repa, kisla	—	—	—	20	—	—	—	—
1 liter	—	—	—	—	22	—	—	—
Mleko	—	—	—	—	96	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	—	—	—	—	—
" kisla	—	—	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	3	50	—	—	—	—
Jajce, 1 kom	—	—	—	06	—	—	—	—

Izjava.

Podpisani Jožef Plevnik, posestnik in trgovec pri Sv. Filipi, obžalujem s tem, da sem v naglici in nepremišljeno rekel proti g. Ladoviku Indest, gostilničarju v Loki pri Žusmu in g. Janezu Tomlak, posestniku v Stopah, da sta kupila pri gospoj Emiliiji pl. Susič Kopac zavrelko, ker ne poznata vina. Izjavlam, da gospa pl. Susič Kopac ni imela zavrelke in tudi ni zavrelke prodajala, ter se zahvaljujem gospoj Emiliiji pl. Susič Kopac, da je od tožbe proti meni zavoljo razdaljenja casti od-topila.

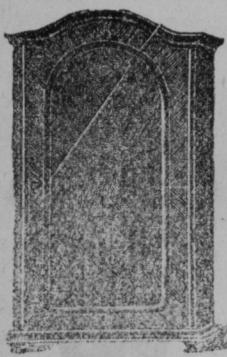
Celje, dne 7. novembra 1910. — Jožef Plevnik.

Doterijske številke.

Dne 26. novembra 1910.
Gradec 64 76 59 45 44
Dunaj 30 81 7 52 48

Kleparska dela, kakor tudi uvažanje vodovoda, plina, streloveda, hiznih brzjavov, telefonov itd., sprejemom in iste zvršnim točno in hitro. Ig. Zaloker, klepar v Brčicah. 911

V najem se da za več let, tik trga Konjic ob državni cesti, na novo napravljen mlin s 3 pari kamrov in stanovanjem. Več pove g. Režabek, Konjice, Štajersko. 901

Največja mizarska in tapetarska trgovina Karol Wesiak - Maribor

551

Tegethofova ulica štev. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica

Pohištva in posteljne oprave
po najnižjih cenah.
Cenik in proračun zastonj.

Za božič in novo leto

priporoča trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslice, na-rejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetljice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

V največji izberi po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetljice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

6 belih

rjuh zelo debele in po 2 metra 14 K
po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega slanega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K razpošilja franko naroda veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Nobena konkurenca

Z-kromo

za svinje, ki je :::::
dvakrat tako redilna kot krvena krma in 3 krat tako redilna kakor koruza, prekositi. :::::

Dokaz:

Največji svinjerejec spodnje-avstrijski, gosp. Hofbauer v Elendsu, je to leto sam že 800 vrč Z krme skrmil.

St. 1 za rejo
pospeši rast praščkov.

St. 2 za pitanje. 792
Svinje postanejo do 2 kg vsak dan teže; fino meso. Po 50 kil za 11 K 50 vin. z vrčem vred od tovarne. Ne pozabite tudi naročiti, da se vam posrejajo ceniki o

Hypo za konje,
ki je ceneje, a redilneje kot oves, o

Molko za krave,
ki donesek mleka zelo poviša in mleko zboljša in o

Z-krmi za perutnino
(100 % več jajec) zastonj.

Glav. zastop „Zdržuženih tovarn za močna krmila a. d.“
Bratje Taussky, Dunaj II. Pra-terstrasse 15/5

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Olje Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega, puljana K 2'—, pol belega K 2'30, belega K 4'—, prima perje mehkega kakor puha K 8'—, veleprima ogljenega najboljše vrste K 8'—, mehkega perja (puha) sivega K 6'—, belega 10'—, prsnega puha K 12'— do 5 kg naprej 884 poštnine prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernice, velikost 170×116 cm z dvema zglavnicama, te dve 80×56 cm, zadosti napolnjene, novim, sivim, očiščenim, koščatim in stanovitnim perjem K 16'—, napol matka K 20'—, maha K 24'—, perica sama K 12'—, 14'—, 16'—, zglavnica K 3'—, 3'50, 4'—, pernice 180 cm×140 cm velike K 15'—, 18'—, 20'—, zglavnice 90×70 ali 80×80 cm, K 4'50, 5'—, 5'50, blazine iz gradla 180×116 cm K 13'—, K 15'— razpošilja po povzetju, zavojinama zastonj, od K 10'— naprej poštnine prosto.

Maks Berger v Dešenici štev. 1015, Šumava.

Kar ne ugaja, se zameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastonj in poštnine prosto.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni. ::: Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonsalecente. Povzroča voljo do jedi, utrujuje živce in popravi kri. Izborni okus. Nad 7000 zdravniških sprščeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l Č 2'60 in po 445 1 l Č K 4'80.

Kaplice za želodčni krč

Žganje proti trganju

Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Prav dobro mazilo pri prehajjanju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:
mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg štev 15.

Fr. Korošec,

: trgovina z železom in :
špecerijo v Gor. Radgoni

789

Priporoča na novo vpeljano svojo veliko zalogo vzakovrstnega železja, kakor tudi okove za poslopja, orožja, kotle, peči, šedilnike, kuhinjsko posodo, premog, kovačko oglje, koks, teer, karbolineum, firlis, salonski petrolej na debelo in drobno, vsake vrste bary suhe in oljnate. Posebno pa priporoča za sedanji čas, veliko izbiro železne pozlačene križe vsake kakovosti in velikosti z zlatimi napisimi vred in s kamenitimi podstavkami po niski ceni.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezou

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovalo kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (tek konto 97.078). Rentni davek plača posejilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/4%, na vknjižbo aploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-vrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnice brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenči praznike. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.